

Delårsrapport med prognos 2 2020

Funktionsstödsnämnden

Beslutad av Funktionsstödsnämnden, den 24 september 2020, § 99

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2.1 Läsanvisningar till rapporten.....	5
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	6
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos.	7
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	8
2.3 Förväntad utveckling	9
3. Sammanfattande iakttagelser.....	11
4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål.	14
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	15
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro..	20
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	22
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet.....	28
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	30
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	32
5. Analysunderlag – ekonomi.....	37
5.1 Förutsättningar för prognosen.....	37
5.2 Delårsresultat och prognos – ekonomi.....	37
5.3 Effektivisering	42
5.5 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	45
5.6 Verksamheternas delårsresultat och prognos	45
5.7 Investeringar	63
6. Fem år i sammandrag.....	64

1. Förslag till beslut.

Funktionsstödsnämnden bidrar till att utveckling inom målområdena har skett, och förväntas ske, utifrån sitt grunduppdrag och de förutsättningar som vårens coronapandemin har skapat. Både avseende arbetet med att skapa ökade förutsättningar för nämndens målgrupper att komma in på arbetsmarknaden, som attraktiv arbetsgivare och arbetet med en långsiktigt och hållbar ekonomi. Vidare nämndens värdegrundsarbete som genomsyras av respekt för allas lika värde, arbetet med att skapa en aktiv meningsfull fritid med aktiviteter i något förändrade situationer (digitalt) för servicemottagarna samt barns och ungdomars rättigheter till trygga livsvillkor och möjlighet till utbildning genom olika stödsinsatser som ex hjälp med läxor. Den ökade andel medarbetare som arbetar heltid som ses kan vara en förklaring till de minskande rekryteringsbehoven i sommar, samtidigt som jobben inom sektorn och nämnden som arbetsgivare förväntas bli attraktivare. Digitaliseringsprocessen har gjort mycket stora framsteg där kunskapen av och användandet av digital teknik hos medarbetarna har ökat markant.

När det gäller mer specifikt nämndens val av åtagande inom målområde ett och tre med arbete med mänskliga rättigheter (MR), språkbudsrollen, barnråd, trygghet i barnbostad samt anpassade boendelösningar (Kvarbo) så ses ett gott arbete med ett positivt resultat utifrån givna förutsättningar. Då coronapandemin stoppa mycket av arbetet kring dessa åtaganden så förväntas tydligare effekter och resultat till årsberättelsen. När det gäller arbete med konceptet MR så har digitaliserat material arbetats fram för att kunna ingå som del i kommunens totala MR-program. MR-programmet förväntas ge goda effekter i form av en ökad ekonomiska effektivitet, ökat tillgänglighet till kompetensutveckling för medarbetarna och ett förbättrat stöd gentemot servicemottagarna. Värdegrunden med mänskliga rättigheter ligger som ett fundament i förvaltningens arbete. När det gäller språkbud har förvaltningen sett början av goda effekter i verksamheten, men det behövs fortsatt arbetet för att stärka attraktivitet när det gäller språkbudsrollen och för att kunna mäta tydliga effekter av arbetet.

Fortsättningsvis gällande nämndens åtagande beträffande barnråd så finns det i nuläget inga effekter att redovisa då barnrådet är under uppbyggnad. Tidsplanen har blivit förskjuten så projektet är ännu i sin uppstart. De förväntade effekter efter att barnråd införs i förvaltningen är ökad delaktighet i frågor som berör barn, livskvalitet hos barn och unga med funktionsnedsättningar vara jämlik andra barn och unga och att förvaltningen följer barnkonventionens mål.

Slutligen så har arbetet med de anpassade boendelösningar för nämndens målgrupper (Kvarbo) till följd av coronapandemin i nuläget ännu inte startat upp. Samverkansarbete tillsammans med lokal försörjningsenheten (LFE) och myndighetsverksamhet gällande boendesituationer för servicemottagarna, avgränsningar i uppdrag och andra gemensamma processer startades upp under våren för att tydliggöra uppdrag i syfte att skapa tydlighet och gemensamma rutiner. Effekter och resultat av detta arbete ses i årsberättelsen.

Funktionsstödsnämnden redovisar en ekonomi i balans vid delår två med en positiv avvikelse om 0,1 mnkr mot budget för den inledande delen av år 2020. En viktig faktor i delårsutfallet är att staten burit majoriteten av sjuklönekostnaderna under perioden april – juli vilket gett nämnden en intäkt på 8,3 mnkr. Verksamheterna arbetar kontinuerligt med utvecklingsarbete för att uppnå kvalitativa och ekonomiska effekter. Verksamheten arbete och satsning på bemanningsekonomi ses nu ge stora effekter på verksamheternas ekonomi och bedöms vara en viktig faktor till det positiva resultatet. Prognosen på helår är ett underskott om 8,7 mnkr, vilket dock är en kraftigt förbättrad prognos jämfört med delår 1 då osäkerheten kring effekterna av covid-19 var än större. Funktionsstödsnämndens

prognostiserade procentuella avvikelse för helåret är 1,02 %, mätt i förhållande till nämndens totala budgeterade kostnader.

Förvaltningen för sociala insatsers förslag till Funktionsstödsnämnden

1. Funktionsstödsnämnden fastställer Delårsrapport med prognos 2 för 2020.
2. Delårsrapporten överlämnas till programnämnd social välfärd för vidare hantering.
3. Förvaltningen får i uppdrag att fortsätta arbetet med att uppnå en ekonomi i balans.

2.1 Läsanvisningar till rapporten

I förvaltningschefens bedömning och analys (avsnitt 2) finns ett kommungemensamt stycke med avseende av vårens coronapandemi.

Under avsnitt 4; nämndens bidrag till utveckling inom kommunfullmäktiges mål, ges en beskrivning av innehåll och syfte med rapporten.

De 30 kommunfullmäktigemål, som är placerade under varje av de 6 målområdena beskrivs i den ljusblå textrutan. Under målen finns texter med blå text, dessa texter är hämtade från verksamhetsplan 2020. Texterna beskriver om nämnden har ett åtagande (normal blå text) under givna mål eller om nämnden bidrar med utveckling i målet i fråga utifrån sitt grunduppdrag (kursiv blå text).

Under varje målområde finns en sammanfattande analys av bidrag till utveckling till målområdena. I de målområden som nämnden har åtaganden; målområde 1 och 3, beskrivs dessa mer ingående med särskild rubrik under det relevanta målet (där åtagandet står beskrivet i normal blå text).

Tabellerna med kolumnerna ”positiva iakttagelser” och ”förbättringsområden” är en förkortad framställning av den sammanfattande analysen och åtagandenas textstycken uttryckt i punktform. Dessa lyfts sedan fram till den liggande tabellen under rubrik 3; ”sammanfattande iakttagelser”.

När det gäller indikatorerna för varje målområde så finns det en kolumn med ”prognos 2020”. Detta bör i nuläget ses som ”utfall delår 2020”, då flertalet av rapportens indikatorer handlar om servicemottagarnas svar på brukarenkäten och det känns fel att föregå servicemottagarna genom att försöka skatta deras upplevelse från verksamhetens håll.

I slutet av rapporten ligger tabellerna med statistik i 5-år i sammandrag.

Den självskattning av måluppfyllelse i målområdena som tidigare har funnits med i rapporten har tagit bort.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

Kommungemensam beskrivning av nuläget:

De ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset är fortsatt svåra att bedöma. Nämndens förvaltning har i uppdrag att planera för olika händelseutvecklingar av coronapandemin med hjälp av scenarier framtagna av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

För att få en gemensam bild av läget har vi i denna ”Delårsrapport med prognos 2” gjort ett antal kommungemensamma antaganden att förhålla sig till. Med dessa som utgångspunkt har prognosen anpassats till den verksamhet som nämnden har, grundat på försiktighetsprincipen.

För de verksamheter där den ekonomiska effekten av coronapandemin för helåret inte är känd gör vi i prognosen ett antagande om att nuvarande situation håller i sig året ut. Vi utgår då ifrån verksamhetens hittills kända ”coronaeffekt” fram till och med augusti månad för att uppskatta kommande månader och korregerar med en uppskattning av kommande ekonomiska effekter.

Nämnderna redovisar de merkostnader och intäktsbortfall som uppskattas för året med anledning av coronapandemin. En samlad prognos av hittills aviserade statsbidrag ”förordning om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19” görs på kommunövergripande nivå. Ersättningen för sjuklönekostnader som kommunen hittills fått från Skatteverket fördelas ut till nämnderna för perioden april-juli i augusti.

Förvaltningschefens beskrivning av nuläget:

Sedan mars har förvaltningens fokus varit att rädda liv och förhindra smittspridning, ett nödvändigt fokus utifrån den rådande situationen. Detta arbete har visats vara lyckosamt då det idoga arbetet med att förhindra smittspridning har visat på goda resultat med få servicemottagare som bekräftats smittade.

Den rådande situationen har ställt höga krav på systematiskt stabsarbete, tydlig kommunikation och ett teamarbete inom förvaltningen. Nu när vi går mot en avvecklingsfas och återgång till det nya normala så ser vi att det nya normala präglas av nya insikter som innebär att ett intensivt värderings- och bedömningsarbete behöver påbörjas för att skapa nya planer för att möta framtidens utmaningar.

En del i detta är att förändringsledningskompetensen har aktualiserats utifrån att samtliga chefer i förvaltningen har behövt leda i kris genom pandemin. Ledarskapet har ställts på sin spets och förvaltningens chefer har behövt leda på andra sätt än tidigare och omprioritera arbetsuppgifter, rutiner och bemanning i verksamheter för att förhindra smittspridning och samtidigt säkra stödet för de vi finns till för. Ledarskapet har under året testats på ett sätt som aldrig innan och att samtliga chefer genomgått förändringsledningsutbildning under hösten 2019 har lett till att man kunnat plocka med sig verktyg från denna i sitt agerande och i sin analys samt i reflektion i efterhand. Detta har vi sett och pratat om på ledarforum under både våren och hösten gällande vad vi dragit nytta av, vilka olika faser i förändringskurvan vi genomgått och varit vid i olika tillfällen samt vad som fungerat bra och mindre bra i den snabba förändring som krävts i allas vårt ledarskap.

Vårt motto i detta arbete har varit - vi ställer inte in, vi ställer om - vilket har varit nödvändigt för att kunna tillgodose stöd och service till de vi stödjer och samtidigt arbeta med att förhindra smittspridning. Vi ser att mycket gott har kommit av de senaste sex till sju månaderna men det har också uppstått vissa negativa konsekvenser varav de långsiktiga ekonomiska konsekvenserna är en.

De ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset är fortsatt svåra att bedöma. Samtliga förvaltningar i kommunen har i uppdrag att planera för olika händelseutvecklingar av coronapandemin med hjälp av scenarier framtagna av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, det bidrar till att det finns en god beredskap i händelse av en förändrad lägesutveckling.

Utifrån den rådande situationen så grundar vi de ekonomiska prognoserna på en försiktighetsprincip och kommungemensamma antaganden om framtiden. Förvaltningens systematiska arbete med att registrera och identifiera coronarelaterade kostnader och intäktsbortfall fungerar som en bra kontrollfunktion när det kommer till att analysera det ekonomiska läget och innebär att vi har koll på vilka ekonomiska konsekvenser som kommer av det rådande läget.

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos.

Nämndens uppföljning fokuserar på avvikelserapportering enligt tillitsbaserad ledning- och styrning som Örebro kommun tillämpar. Den övergripande analysen förhåller sig till detta likväl det som påverkats av den rådande situationen som följd av coronapandemin. Vissa åtaganden har i viss mån pausats till förmån för att säkerställa grunduppdraget, medan andra åtaganden har löpt på enligt plan samtidigt som några delar har haft möjligheten att processas i snabbare takt. Den övergripande bedömningen är att det nämnden har goda förutsättningar att uppnå målen framöver.

Målområde 1 - Örebro i sin fulla kraft: Nämndens grunduppdrag präglas av social hållbarhet och av att säkerställa allas lika värde, vilket bland annat tydliggörs i förvaltningens värdegrund. Arbetet har med andra ord inte stannat upp på grund av coronapandemin, men däremot har de enskildas förutsättningar minimerats såsom det har minimerats för alla i samhället. Ett utvecklingsarbete som identifierats är att hitta fler samarbetsformer med det civila samhället för att skapa mervärde, bredda utbudet av sociala kontexter och aktiviteter för målgruppen. Flertalet satsningar såsom arbetet med mänskliga rättigheter och språkombud fortsätter enligt plan för att skapa förutsättningar för lika värde i ett tillgängligt samhälle.

Målområde 2 - Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro: Sedan många år tillbaka så har nämndens verksamheter arbetat systematiskt och strategiskt för att säkerställa ett kontinuerligt lärande. Som grund i detta arbete finns bland annat en personalstrategisk plan. En del av de planerade insatserna för att säkerställa lärande, utbildning och arbete genom hela livet har påverkats av den rådande situationen som kommer av coronapandemin men inte allt. Samtidigt har olika alternativa lösningar etablerats, ett bra exempel på en sådan alternativ lösning är daglig verksamhet på distans som testades under ett par månader och nu behöver utredas för att se om det kan tänkas ingå i ett kommande tjänsteutbud för de vi är till för.

Målområde 3 - Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro: Den viktigaste beståndsdel i nämndens grunduppdrag är trygghet för de vi är till för. Det arbetet är alltid, oavsett kris eller inte, prioriterat. Samhällsutvecklingen visar dock att det är fler och fler individer som får en mer sammansatt problematik och på så vis har behov av stöd. De utvecklingsområden som initierades i början av året har pga. coronapandemin pausats men förväntas upptas under hösten igen. Trygghet för de som vi är till för och för alla medarbetare under coronapandemin har varit högst prioriterat och detta har vi mött upp med tydlig, transparent och informativ kommunikation vilket påvisar resultatet av en minskad oro i verksamheterna som följd av de åtgärderna.

Målområde 4 - Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet: Livskvalitet för de vi stödjer är alltid i fokus. Verksamheter inom nämndens ansvarsområden har många bra och anpassade insatser för att säkerställa detta inom ramen för grunduppdraget. En del av dessa insatser har av förklarliga skäl varit tvungna att anpassas utifrån rådande situation men mycket har ändå kunnat genomföras men på ett litet annat sätt och i mindre grupperingar. Ett bra exempel på anpassade aktiviteter är ”funkis sommarstream” där stora delar i innehållet var tips och idéer på aktiviteter som kan höja livskvaliteten för den enskilde. Dessutom så innehöll det också olika rörelsemoment som man som tittare kunde delta i. Mottot vi ställer inte in, vi ställer om har verkligen präglat detta område under coronapandemin och den kreativiteten är något som behöver bevaras till framtiden.

Målområde 5 - Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald: Planerade insatser har kunnat genomföras men vissa anpassningar har gjorts. Ett område som identifierats som kan påverka målet är det som handlar om transporter till och från jobbet med färdtjänst för servicemottagare där individer får åka separat dvs. inte samåka. Det kan ha en viss påverkan på miljön men i detta fall var det en nödvändighet då denna anpassning beslutades av regionen utifrån ett smittskyddsperspektiv och som en åtgärd att minska oro hos de som nyttjade detta transportsätt.

Målområde 6 - Hållbara och resurseffektiva Örebro:

Funktionsstödsnämndens fokus har sedan mars månad varit att säkerställa grunduppdraget och att säkra och trygga vård, stöd och service till servicemottagarna samt arbetsmiljön för medarbetarna. Detta fokus har bidragit till behov av att omprioritera i verksamheterna. Som följd av dessa omprioriteringar har vissa utvecklingsarbeten och andra pågående delar inom effektiviseringsuppdrag bromsats in, allt i andan att frigöra tid för att säkra grunduppdraget.

Funktionsstödsnämnden arbetar för och har en långsiktig ekonomisk strategi för att säkra en ekonomisk medvetenhet och hushållning i alla led, men nämnden står inför ett utmanande ekonomiskt läge där de ekonomiska effekterna från covid-19-spridningen är svåra att förutse och består av många osäkerhetsfaktorer. Trots detta har förvaltningen lyckats identifiera en hel del ekonomiska konsekvenser som följd av coronapandemin bland annat ser vi ett stort intäktsbortfall inom insatsen daglig verksamhet och ökade kostnader för inköp av skyddsmaterial. Utbrottet av covid-19 förväntas leda till att kommande år blir mer ekonomiskt utmanande än tidigare prognostiserats, varpå tidigare beslutade åtgärder behöver omvärderas och bedömas utifrån det nya läget.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin har påverkat hela förvaltningen då vi i ett tidigt stadie gick upp i stabsläge dvs. en anpassad krisorganisation, vilket var ett nödvändigt beslut som har visats sig framgångsrikt i många olika avseenden. Utvecklingsarbeten och planerade åtgärder har fått pausas till förmån för

andra uppgifter direkt relaterade till den rådande situationen, varpå effekter av detta är svåra att förutse i dagsläget, då pandemin inte är över ännu. Andra initiativ och olika alternativa lösningar har prioriterats för att säkerställa grunduppdraget, rädda liv och förhindra smittspridning i förvaltningens verksamheter. Mottot vi ställer inte in, vi ställer om och håll i och håll ut har spritt sig i förvaltningen och skapat en trygghet i att vi ska göra vårt bästa för de vi är till för.

Under coronapandemin har alla medarbetare och alla chefer tagit ett stort ansvar för att förhindra smittspridningen - ett arbete som har varit lyckosamt, allt har vi gjort i ett tillsammanskap. Stundtals har det funnits perioder av stor oro både hos medarbetare och hos de vi stödjer, denna oro har varit tvungen att bemötas direkt både visuellt via kommunikationsfilmer, skriftliga underlag men också snabba åtgärder. Daglig verksamhet som bygger på intäkt kopplat till närvaro har drabbats hårt ekonomiskt med ett intäktsbortfall fram till delår 2 på 5 mnkr, detta utan att beakta den positiva trend med högre intäkter som förelåg. Det finns även andra verksamheter som påverkats, men inte alltid negativt. Beläggningen och antalet arbetade timmar i vissa verksamheter har varit lägre under denna period, vilket bidragit till lägre personalkostnader. En del av detta bedöms vara en konsekvens av det ovan beskrivna ”vi ställer inte in, vi ställer om” där fler aktiviteter genomförts exempelvis i en grupp- och servicebostad istället för på annan plats vilket exempelvis minskat behovet av tid för förflyttning. Vi har hela tiden beaktat målgruppens förutsättningar och behov av stöd under denna rådande situation

Förvaltningen har haft en högre sjukfrånvaro än tidigare år vilket påverkar samtliga verksamheter. Staten har under perioden april till juli lämnat ett statsbidrag för att täcka kostnaderna, men däremot ser trenden med högre kostnad för sjuklöner ut att hålla i sig även in i hösten, vilket riskerar att medföra högre kostnader än budgeterat.

När coronapandemin anses vara över är det ingen som vet, däremot vet vi att vi står inför en ny framtid, en annorlunda vardag, en annorlunda tid. Vi har nu chansen att värdera och bedöma våra tidigare ställningstaganden i förvaltningen och i kommunen och skapa goda förutsättningar för hållbarhet och resurseffektivitet i ett tillsammanskap.

2.3 Förväntad utveckling

Förvaltningen präglas av en VI-känsla som stärkts av det som vi tillsammans har upplevt under coronapandemin, detta måste bevaras och upprätthållas. Utvecklingen framåt handlar mycket om att vi tillsammans måste skapa förutsättningar för att förändra våra arbetssätt, att våga förändra i det lilla, i det som vi har rådighet i och att visa mod i att också ta bort det som inte ger den effekt som förutspåddes. Det handlar om att vi ska känna tillit till att våga prova och att sedan omvärdera åtgärder för att bidra till att medborgaren får det stöd som den har behov av.

I början av året presenterades förvaltningens färdplan där förväntningar på utveckling redovisades. Färdplanen består i sin helhet trots coronapandemin och har också utvecklats inom vissa områden varav digitaliseringen är ett område. Det finns nu en mognad i att använda digitala verktyg, det finns nu utrymme till att omvärdera sitt tidigare arbetssätt och skapa förändringar framåt som bygger på mottot; digitalisera det som går att digitalisera värna det som kräver mellanmänskliga relationer, skapa en balans.

Utvärdering av coronapandemin har genomförts med chefer inom förvaltningen och där påvisas effekter som kommer att förändra innehållet i färdplanen, nya åtgärder kommer att etableras så som effektivt kontorsutnyttjande, tillhandhållande av digitala mötesalternativ, nytt digitalt utbud och gränsöverskridande insatser. Fortsatta analyser gällande konsekvenser av coronapandemin behöver genomföras utifrån olika perspektiv såsom hållbar arbetsmiljö, kvalitativa insatser, psykisk hälsa, ekonomiska parametrar och samarbetsformer. De

identifierade konsekvenserna utgör sedan grunden för riktning i vad som behöver hanteras framåt.

Det ekonomiska läget är ansträngt och beskrivs som en komplex situation vid ingång i 2020. Nu när vi adderar coronapandemin i denna ekvation så är prognosen att vi har en alltmer ansträngd ekonomisk situation. Folkhälsomyndigheten bedömer att effekterna av corona pandemin kommer att påverka ett par år framåt. Utifrån detta prognosticerade läge så krävs det att vi verkligen får utrymme att ta tillvara på det som vi är satta att göra dvs. tillhandahålla stöd och service till vissa funktionsnedsatta enligt gällande lagstiftningar och att vi i det lilla utvecklar våra arbetssätt, värderar, bedömer och tar bort det som inte bidrar till grunduppdraget. Att vi vågar skala ner och att vi värnar om det som skapar värde för de vi är till för. Förvaltningen är redo att anta utmaningen och vi är redo att göra det tillsammans!

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finns inom varje målområde.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	<p>Indikatorn gällande andel personer som arbetar heltid har ökat genom arbetet med bemanningsekonomi. Förvaltningen har haft en bättre stabilitet gällande rekryteringsprocessen inför sommarens vikarietillsättning gjort det lättare att få tag på personal och en tydlig effekt har setts att personalen som rekryteras är kvar över sommaren.</p> <p>Förvaltningens projekt Mänskliga rättigheter (MR) har utvecklats i form av att digitaliserat material som kan ingå i kommunens totala MR-program. Detta medför positiva ekonomiska effekter, större tillgänglighet till kompetensutveckling för medarbetarna samt förbättrat stöd gentemot servicemottagarna.</p>	<p>En ökad samverkan med civilsamhället som ger mervärde, exempelvis i form av möjlighet till anställning och ökad delaktighet i samhället för servicemottagarna.</p> <p>Fortsätta arbetet med språkombud för att stärka attraktivitet och kunna mäta effekter. Intresset för språkombudsutbildningen i förvaltningen är idag inte tillräckligt stort, vilket kan ses i antal anmälningar till utbildningen. Fortsatt arbete är att inspirera till att utbilda språkombud genom att visa på de effekter som kan ses i verksamheter som har denna roll etablerad.</p>
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	<p>Nämndens ansvarsområden har lyfts fram utifrån ökade behov av medarbetare inom branschen (beroende av coronapandemin).</p> <p>Den dagliga verksamheten har erbjudit aktiviteter på distans och digitalt, vilket möjliggjort den viktiga sociala kontaktyta som daglig verksamhet är för servicemottagare.</p>	<p>Fortsätta erbjuda praktikplatser för en framtida rekryteringsbas och i förlängningen en kommande personalförsörjning.</p> <p>Behov av ett kommunövergripande långsiktigt strategiskt valideringsarbete kopplat till konceptet "säkra kompetensen".</p>
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	<p>Förvaltningens chefer har arbetat på andra sätt än tidigare. Professionellt har de omprioriterat arbetsuppgifter, rutiner och bemanning i verksamheter för att skapa trygghet hos sina medarbetare, förhindra</p>	<p>Samverkan med Röda korset fortsätter med ny uppstart, för att bryta ofrivillig ensamhet och minska ofrivillig isolering pga. covid-19.</p>

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	<p>smittspridning och samtidigt säkra stödet för servicemottagare.</p> <p>Förvaltningens stabsläge har upplevts som trygghetsskapande med åtgärder för att minska otrygghet för personalgrupperna, vilket även lett till ökad trygghet hos servicemottagarna.</p>	<p>Nuläget påvisar att inga effekter uppnåtts då barnrådet är under uppbyggnad. Införande av barnråd har försenats pga. coronapandemin.</p> <p>Arbetet med anpassade boendelösningar (Kvarbo) har till följd av coronapandemin inte arbetet hunnit starta upp fullt ut. Samverkansarbete har dock startats tillsammans med lokalförsörjningsenheten (LFE) och myndighetsverksamhet gällande boendesituationer för servicemottagarna. Uppstart av ett nytt uppdrag från programdirektören kommer att ske under september månad. Uppdraget innefattar utredning av stugor i enskilda lägen för att tillgodose servicemottagarnas olika förutsättningar.</p>
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	Under vårens coronapandemi har utbud av aktiviteter anpassats i utformning och för att säkra att verksamheterna tillhandahålla god livskvalitet och miljöer.	Samverkan mellan Funktionsstödsnämnden, Lokalförsörjningsenheten och hyresvärdar inom Örebro kommun behöver fortsätta arbetas med då bostäder och lokaler inom förvaltningens verksamheter behöver förbättras och utvecklas.
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	Förvaltningens arbete mot ekologisk hållbarhet riktas mot minsta möjliga klimatpåverkan. Att nämnda är digitaliseringsprocessen som tydligt har kommit igång inom förvaltningen med stora vinster i form av mindre hantering av pappersutskrifter och dokument samt klimatvinster i form av mindre bilresor till möten som nu kan ske digitalt.	Pandemin har gett en negativ effekt gällande klimatet då färre brukare har kunnat färdas per bil/buss, då fler måste ensamåkning vid färdtjänst.
Hållbara och resurseffektiva Örebro	Nämndövergripande arbete med kommunens gemensamma lager av skyddsutrustning och handsprit med mera har skett. Samarbete kring fördelning av material har skett både inom nämnden ansvarsområde och inom kommunen som helhet.	Fördelningen av effektiviseringarna till nämndens verksamheter har skett utifrån personalkostnad, vilket lett till en ”skev” fördelning utifrån att uppdragen inte fördelats där effektiviseringspotentialen gällande inköp varit störst.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	<p>Gemensamhetsperspektivet i fördelning av tillgängligt material har varit styrandet av arbetet vilket ger positiva effekter utifrån ett långsiktig ekonomiskt helhetsperspektiv.</p> <p>Effekter av verksamhetens arbete med bemanningsekonomi ses, då kostnaderna för övertid kraftigt har minskat jämfört med tidigare år. Även samverkan och det gemensamma resursnyttjandet mellan verksamhetsdelarna har ökat. Troligen beror detta på arbetet med bemanningsekonomi och även på den särskilda situationen med covid-19 under våren. Verksamheterna arbetar kontinuerligt med utvecklingsarbete för att uppnå kvalitativa och ekonomiska effekter.</p> <p>Coronapandemin har haft stora effekter på den digitala förflyttningen på kunskapsnivån i förvaltningen. Stora steg har tagits genom samarbete med andra för digital utförande. Utvecklingen gällande digitalisering har skett med expressfart.</p>	<p>Kompetensförsörjningsproblematik kvarstår som ett utvecklingsområde i förvaltningen.</p> <p>Utvecklingsarbete krävs utifrån resurstilldelning, processer, och gemensam dialog. Detta avser såväl frågor kring lokaler, som ekonomi och kommunövergripande förändringar. Arbetet med frågan och dialogen behöver gå i linje med det kommunövergripande arbete som sker avseende utveckling av arbetet med resurstilldelning.</p> <p>Frågan om inköp har aktualiserats och flera verksamheter har förflyttat sina inköp till kommunens "Marknadsplats". Flera utvecklingsområden finns kopplat till området, delar som ligger utanför nämndens mandat och uppdrag. Mer omfattande stöd från kommunens centrala inköps- och upphandlingsorganisation.</p>

4. Nämndens bidrag till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål.

Funktionsstödsnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att verksamhetsuppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i verksamhetsuppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillitsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- prognos för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat verksamhetsuppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Att minska klyftorna och social hållbarhet ligger i nämnden uppdrag. Social hållbarhet handlar om att minska skillnader i hälsa och ökad jämlikhet. I grunduppdraget ligger att arbeta för att behålla och förbättra den sociala hållbarheten där jämställdhetsintegrering genomsyrar allt arbete.

En del i nämndens uppdrag är att möjliggöra för människor med funktionsnedsättning att vara fullt delaktiga i samhällslivet på lika villkor som andra. Människors lika värde är en grundläggande utgångspunkt där alla människor ses har kunskaper, förmågor och erfarenheter som är viktiga för samhället. I nämnden arbete med partnerskap, samverkan i bostadsområden, med företag för möjlighet till sysselsättning ses effekter som ökad anställningsbarhet för nämndens servicemottagare och förhoppningsfullt minskade behov av insatser från förvaltningen. Under våren har arbetslösheten ökat nationellt vilket även påverkat förvaltningens målgrupp med minskade möjligheter till att få en reguljär anställning och bidragsanställningar.

Samverkan med civilsamhället med bland annat Tegelbrukets, där aktiviteterna riktat mot servicemottagarna (projekt TB-Action) ökar möjligheter till delaktighet i samhället och därmed ökad självständighet. Även *Funkis sommarstream* har samverkat med olika aktörer i samhället för att kunna genomföra en sommaraktivitet digitalt och visat för servicemottagarna att alla kan vara med och alla är lika mycket värda. Ett av nämndens utvecklingsområde för att klara framtida utmaningar är målet av en ökad samverkan med civilsamhället vilket ger mervärde för nämnden och dess servicemottagare och intressenter. Genom att arbeta tillsammans kan innovativa och kostnadseffektiva lösningar ses samt möjliggöra för ett mer demokratiskt och ett mer inkluderande samhälle.

HR rekryteringscenters stöd i rekryteringen av nya medarbetare inom hela förvaltningen genom förbättrad administration och tydligare återkoppling till de medborgare som söker sig till nämndens verksamheter, förväntas på sikt ge effekter som lägre personalomsättning. Andelen medarbetare som arbetar heltid har ökat vilket är positivt ur ett medarbetar- och ett jämställdhetsperspektiv. I förlängningen ges våra servicemottagare ökad kvalitet i sitt stöd då kontinuitet i personalgruppen är en parameter för att ökad trygghet. Förvaltningen har haft en bättre stabilitet gällande rekryteringsprocessen inför sommarens vikarietillsättning gjort det lättare att få tag på personal och en tydlig effekt har setts att personalen som rekryteras är kvar över sommaren.

Nämnden har med införandet av språkambudrollen sett en början av positiva effekter i verksamheten. Värdegrunden ligger som bas i förvaltningens arbete, där heltid som norm minskar rekryteringsbehoven med minskad personalrörlighet och ökad jämställdhet, samtidigt som jobben och nämnden som arbetsgivare förväntas bli attraktivare. Detta medför ökad självförsörjning även för yrken med en något lägre inkomstnivå, vilket minskar klyftorna och leder till självständighet med ökad makt att styra sitt eget liv och känna sig behövd.

Slutligen ses att fokus framåt bör ligga på öka den sociala hållbarheten genom att ställa om verksamhet vad gäller sociala aktiviteter för våra servicemottagare, inte ställa in. Att arbeta bort utanförskap som blir extra viktig i den rådande pandemi då risk finns för isolering och tillbakagång i servicemottagarnas förmågor.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Nämndens arbete med partnerskap, samverkan med bostadsområden och företag för möjlighet till sysselsättning ses effekter som ökad anställningsbarhet för nämndens servicemottagare. Indikatoren gällande andel personer som arbetar heltid har ökat genom arbetet med bemanningsekonomi. Förvaltningen har haft en bättre stabilitet gällande rekryteringsprocessen inför sommarens vikarietillsättning gjort det lättare att få tag på personal och en tydlig effekt har setts att personalen som rekryteras är kvar över sommaren. Nämnden har med införandet av språkambudrollen sett en början av positiva effekter i verksamheten. Förvaltningens projekt Mänskliga rättigheter (MR) har utvecklats i form av att digitaliserat material som kan ingå i kommunens totala MR-program. Detta medför positiva ekonomiska effekter, större tillgänglighet till kompetensutveckling för medarbetarna samt i förlängningen förbättrat stöd gentemot servicemottagarna. 	<ul style="list-style-type: none"> En ökad samverkan med civilsamhället som ger mervärde, exempelvis i form av möjlighet till anställning och ökad delaktighet i samhället för servicemottagarna. Fortsätta arbetet med språkambud för att stärka attraktivitet och kunna mäta effekter. Fortsätta arbetet med språkambud för att stärka attraktivitet och kunna mäta effekter. Intresset för språkambudsutbildningen i förvaltningen är idag inte tillräckligt stort, vilket kan ses i antal ansökningar till utbildningen. Fortsatt arbete är att inspirera till att utbilda språkambud genom att visa på de effekter som kan ses i verksamheter som har denna roll etablerad. Behov av att kommunens gemensamma sida för Mänskliga Rättigheter (MR) på intranätet uppdateras, då denna kommer vara en plattform för MR frågor för hela kommunens fortsatta arbete.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Andel personer som arbetar heltid, kvinnor och män.	Tot: 77 % K: 75,6 % M: 81 %	Tot: 80,9 % K: 79,5 % M: 85,0 %	Tot: 84,4 % K: 83,8 % M: 86,2 %	Öka
Brukarundersökning, nöjd med sin insats: Andel servicemottagare som vet vem de ska prata med om denne inte är nöjd i sin nöjd.	Tot: 80 %	Resultaten är indelade utifrån insats nedan.	Undersökningsperioden sträcker sig mellan 1/9 - 31/10. Resultat till årsberättelsen.	Behålla
Gruppbofastad LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	73 %	77 %	Se ovan.	100 %
Servicebofastad LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	74 %	81 %	Se ovan.	100 %
Daglig verksamhet LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt	88 %	85 %	Se ovan.	100 %

Personlig assistans - Brukaren vet vem hen ska prata med om något fungerar dåligt med assistenterna	75 %	83 %	Se ovan.	100 %
Boende särskild service SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	80 %	87 %	Se ovan.	100 %
Boendestöd SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt med boendestödet	80 %	77 %	Se ovan.	100 %
Sysselsättning SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt på sysselsättningen	90 %	88 %	Se ovan.	100 %

Kommentarer till indikatorernas prognos

Indikatorn andel personer som arbetar heltid särredovisat för kvinnor och män är en långsiktig indikator avseende jämställdhet och lika förutsättningar.

Andel servicemottagare som vet vem de ska prata med om de inte är nöjda med sin insats avser spegla möjligheten för de medborgare som är inom nämndens ansvarsområdes möjlighet att påverka sin framtid och sina förutsättningar. Målvärdet är nationellt satt till 75 % (utifrån "Kommunernas Kvalitet I Kortbet" - K&K's rekommendationer) och då förvaltningens utfall överstiger detta väljs målvärdet "behålla".

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

Nämndens har som åtagande att fortsätta med satsningar inom området innefattar att digitalisera arbetet med mänskliga rättigheter. Arbetet med språkombud fortsätter och sprids till flera delar av förvaltningen. Effekterna av det fortsatta arbetet kommer att analyseras och utvärderas allt eftersom arbetet pågår (Nämndens åtaganden från verksamhetsplan 2020).

Förvaltningens projekt Mänskliga rättigheter (MR)

Projektet har en tydlig infallsvinkel på funktionshinder och äldre, vilket kompletterar kommunens program. Sedan projektet startade har kommunens samordning av frågor kring Mänskliga rättigheter utvecklats och ger nu stora möjligheter till att projektets slutprodukter i form av digitaliserat material väl kan synkroniseras och ingå i kommunens totala MR-program.

Grunden till genomförandet av digitala utbildningar är att nå ekonomiska effekter då finansiering för genomförande av resurs för klassrumsutbildning uteblivit. Samtidigt är det svårt för enheter pga. effektiviseringar att möjliggöra att gå iväg på klassrumsutbildning för detta. Totalt kan ses att projektet finansierats med 1/6 externa intäkter i förhållande till de kostnader som kan hänföras till projektet. Resterande del består av kostnadstäckning från Förvaltningen för sociala insatser; funktionsstöd. Den totala kostnaden för förvaltningen i projektet är därmed totalt 1,9 mnkr under 3,5 år. I tabellen nedan kan även den totala kostnaden per år ses. Om den digitala utbildningen kan finnas i förvaltningen i 3 år så finns en ekonomisk effekt på ca 500tkr årligen. Förutsatt att de digitala utbildningarna används i den utsträckning som klassrumsutbildningen gjorts.

Utfall i tkr per år och kontogrupp	2017	2018	2019	2020	Totalt per kontogrupp
Intäkter	118 100	223 163	0	0	341 263
Personalkostnader	527 767	611 739	572 372	254 334	1 966 212
Övriga kostnader	112 425	71 922	55 500	6 094	245 941
Total kostnad	-522 092	-460 498	-627 872	-260 428	-1 870 890

Utveckling av konceptet MR är en del i att tillhandahålla utbildningsinsatser som nu blir digitala och som utformats till ett utbildningspaket för att enheter/verksamheter själva kan genomgå utbildning med stödmaterial som hjälp i workshopsammanhang. Projektet har tidigare involverat medarbetare från Funktionsstöd och Vård och omsorg. I nuvarande digitala form är fokus utifrån funktionsstödsperspektivet. Vård och omsorg hänvisas till det kommungemensamma konceptet.

Under hela projektiden på 3 år (med början 2017) har ca 1700 chefer och medarbetare från båda förvaltningarna deltagit, vilket motsvarar mer än en tredjedel av samtlig personal på förvaltningarna Vård- och omsorg samt Funktionsstödsförvaltningen. Majoriteten upplever att utbildningen har varit tankeväckande och intressant, vilket också innebär att budskapet har nått mottagarna, som också gärna vill veta mer och framförallt också vill ha mer tid till fördjupning. I slutändan tyder detta på att medarbetare som gått utbildningen också därefter är bärare av ny kunskap som kommer att ge positiva effekter i bemötande till servicemottagarna. Dessutom kan det komma att bidra till ett förbättrat arbetsmiljöklimat där värdegrunden tydligt getts ett ursprung ur FN:s konventioner om mänskliga rättigheter. Viktigt är att detta fortlöper även i en digital utbildning genom workshops och diskussioner.

För att behålla de positiva erfarenheterna från tidigare utbildning har en viktig del i skapandet av de digitala utbildningarna varit att de är så pass pedagogiska så att de känns spännande med inbyggd interaktion, att de kan göras tillsammans i grupp, att man kan skapa teamsgrupper för att diskutera case som komplement till utbildningen mm.

Med detta som grund är effekterna av att tillhandahålla och digitalisera utbildningen:

- Ekonomiska effekter
- Större tillgänglighet för kompetensutveckling och upprätthålla dialog i det dagliga arbetet
- Förbättrat arbetsmiljöklimat
- Förbättrat stöd och bemötande gentemot servicemottagare

Tillgängligheten ökar genom att digitaliseringen av utbildningen gör det möjligt för alla medarbetare att när det passar verksamheten genomföra utbildningarna. Det borde bredda kunskapen om mänskliga rättigheter i Förvaltningen men även för kommunen då vem som helst kan genomföra utbildningen.

Effekter av hur den nya digitala utbildningen mottagits i förvaltningen behöver följas upp samt hur många medarbetare som har genomgått utbildningen. Först då kan vi förstå om det ger effekter på HME (förbättrat arbetsmiljöklimat) samt brukarundersökningen (förbättrat stöd och bemötande gentemot servicemottagare). En möjlig effekt är att förvaltningens förbättrade resultat på enkätundersökningen avseende kränkande särbehandling för 2020. Eftersom utbildningen ännu inte publicerats i digital form är det svårt att uppge några effekter förutom de ekonomiska på den förändrade utbildningsformen.

I projektet har även ingått samordning av utbildningen ”Relationer och Sexualitet”. Ämnet är riktat mot målgruppen servicemottagare och kräver ett större grepp över hela förvaltningen för att bli mer lättillgängligt för medarbetarna. Arbete med samordning och utveckling är föremål för en separat översyn där ordinarie organisation med Pedagogiska verksamhetsutvecklare (PUT) har en central roll i utvecklingen för servicemottagarnas behov av stöd i dessa frågor.

Riktlinjen och rutinen för våldsutsatta äldre och personer med funktionsnedsättning behöver revideras. Framförallt behövs en tydlighet om var man som medarbetare vänder sig vid misstanke om att någon är utsatt för någon form av våld, eller att någon misstänks vara våldsförövare. Ett nätverk för detta är nu på väg att växa fram. Meningen med rutinen bör vara att både offer och förövare får rätt hjälp och stöd. Ingången för detta bör vara socialtjänsten, men behöver tydliggöras på kommunens webbsida om MR-frågor.

Det finns vid tidpunkten för denna rapport uppenbara behov av att kommunens gemensamma MR sida på intranätet uppdateras, eftersom det också blir en viktig plattform för MR frågor för hela kommunens fortsatta arbete.

Riskerna med digitala utbildningar är att medarbetare (både ledare och baspersonal) har ett motstånd till den nya digitala formen. Därför måste en förväntan formuleras från ledning samt uppföljningen på önskvärda effekter av utbildningen mätas under kommande år.

Språkombud

Under åren 2014 - 2015 deltog Örebro kommun i ett arbete med att identifiera framtida utmaningar inom vård- och omsorgsbranschen på nationell, regional och lokal nivå. En specifik utmaning som identifierades var problematiken kopplat till språkfrågan i Örebro kommun varpå förvaltningarna tog ett inriktningsbeslut om att satsa på att införa rollen/uppdraget som språkombud i verksamheterna. Våren 2019 startade språkombudsutbildningen inom Förvaltningen för sociala insatser (FSI) och under hela 2019 utbildades 20 språkombud. Under 2020 kommer ytterligare 20 språkombud utbildas inom FSI. På grund av Coronapandemin har utbildningen under våren 2020 skjutits fram till hösten och därmed kommer samtliga planerade deltagare från förvaltningen att utbildas under hösten 2020.

Målet med införandet av språkombud är förbättrad dokumentation, arbetsmiljöeffekter så som lägre personalomsättning samt att det sker ett integrerat och systematiskt arbete i de verksamheter där språkombuden arbetar. Det kan ännu inte utrönas några mätbara effekter, däremot kan det påvisas upplevelser i verksamheter där språkombudsrollen är införd; positivt arbetsklimat, förbättrad dokumentation och kommunikation varpå stödet till servicemottagarna bör förbättras kvalitativt.

Med hjälp av ambassadörer planeras för att sprida de positiva effekterna av att ha tillgång till språkombud i verksamheterna. Språkombud har presenterat sitt arbete för enhetscheferna i syfte att inspirera cheferna att använda sig mer av språkombud. Det är idag svårt att motivera till deltagande i språkombudsutbildningen dels utifrån att det finns ekonomiska påverkande parametrar samt att effekterna av denna satsning är av en långsiktig karaktär. En annan förklaring är att verksamheterna upplever sig vara hårt ansatta av den pågående coronapandemin. En utmaning i det fortsatta arbetet är att inspirera till att se den effekt språkombud kan medföra i verksamheterna.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle**

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättningar. Detta sker exempelvis genom att i det dagliga arbetet lyfta och utveckla våra servicemottagare, men även genom enskilda insatser så som att informera och verka för ökat valdeltagare i samband med val.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer****KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL****Kultur- och fritidslivet ska vara tillgängligt för alla**

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att öka samverkan med civilsamhället och andra aktörer såväl inom som utanför kommunens organisation. Detta sker exempelvis genom att gemensamt anordna aktiviteter och att nämnden tillhandahåller stöd som möjliggör servicemottagarna delaktighet i aktiviteter även utanför nämndens arrangemang, vilket leder till en aktiv och meningsfull fritid.

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Vårens coronapandemi har bidragit till att yrkesgrupperna inom nämndens ansvarsområden har lyfts fram utifrån ökade behov av medarbetare inom branschen. Förhoppningsvis kan branschen locka till sig nya presumtiva medarbetare efter denna pandemi då tryggheten i anställning inom kommunal verksamhet och behovet av medarbetare inom omsorg och stöd har gett avtryck.

Under våren har förvaltningen tagit emot praktikanter. Praktikplatserna möjliggör för elever att fullfölja sina studier för en framtida rekryteringsbas och i förlängningen en kommande personalförsörjning inom nämndens ansvarsområden. Förvaltningens samverkan med Örebro universitet och Vård och omsorgscollege arbetar för omsorgsyrkets attraktivitet samt framtida kompetensförsörjning bl.a. genom tillhandahållande av arbetsplatslärande (apl) och verksamhets förlagd utbildning (vfu) för framtida personalförsörjning. Vidare finns förvaltningens ambassadörsgrupp som deltar på mässor och är på skolor, och beskriver hur det är att arbeta inom funktionsstödverksamhet inom Örebro kommun. Till följd av vårens coronapandemin har gruppen inte fått möjligheter att marknadsföra förvaltningens verksamheter i samma utsträckning, då mässor och liknande evenemang har ställts in.

Förvaltningens ser ett behov av ett långsiktigt strategiskt valideringsarbete kopplat till konceptet ”säkra kompetensen”. Arbetet med akademiskt boende är i sin uppstart tillsammans med andra kommuner i länet samt Örebro universitet. Detta innebär att studier av olika form kan genomföras på en utvald verksamhet för att bidra till framtida forskning och ny kunskap inom området. I ett framtida skede förväntas hemtagnings effekter utifrån ett kvalitativt och ekonomiskt perspektiv.

Förvaltningens samverkan med skolan fortsätter med samordnade stödinsatser för de elever som behöver stödundervisning och hjälp med läsläsning. Även införandet av IBIC (Individens behov i centrum), en metod som använder ett gemensamt synsätt och språk för att beskriva och dokumentera individens behov, resurser, mål och resultat, ökar servicemottagarens möjligheter till inflytande, delaktighet och självbestämmande över sitt liv.

Under våren har även förvaltningen startat ytterligare externa platser på ett etablerat företag för att ge servicemottagare möjlighet att ta ett steg närmare arbetsmarknaden. Extern plats innebär att deltagare har sin dagliga verksamhet på ett företag, utan tidspress, med en del anpassningar, samt med en handledare tillgänglig som stöd, för att bli mer rustade och redo att ta stegen ut mot arbetsmarknaden.

Samverkan med Fufa (Förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete) med metoden *Supported Education* - studier med stöd, för servicemottagarna ska kunna närma sig arbetsmarknaden, fortsätter. Hitintill under året har 24 elever haft stöd utifrån *Supported Education* och de flesta eleverna läser på Komvux. Till följd av coronasituationen så fick eleverna påbörja sina distansstudier i mitten av terminen.

För att minska smittspridning av Corona har den dagliga verksamheten erbjudit aktiviteter på distans och digitalt, vilket möjliggjort den viktiga sociala kontaktyta som daglig verksamhet är för förvaltningens servicemottagare och satsningen har möjliggjort tillgänglighet för servicemottagarna även i pandemins spår.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Nämndens ansvarsområden har lyfts fram utifrån ökade behov av medarbetare inom branschen (beroende av coronapandemin). Förvaltningen har erbjudit praktikplatser och tagit emot praktikanter. Den dagliga verksamheten har erbjudit aktiviteter på distans och digitalt, vilket möjliggjort den viktiga sociala kontaktyta som daglig verksamhet är för servicemottagare. 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsätta arbetet med att rekrytera nya presumtiva medarbetare. Fortsätta erbjuda praktikplatserna för en framtida rekryteringsbas och i förlängningen en kommande personalförsörjning. Behov av ett kommunövergripande långsiktigt strategiskt valideringsarbete kopplat till konceptet "säkra kompetensen".

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 2	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Andelen personer som fått en korrekt bedömning om alternativa karriärmöjligheter.	Saknas	Saknas	--- *	100 %
Trygghet i barn- och ungdomsverksamhet samt i sysselsättningsverksamheter	Saknas	Saknas	--- **	75 %

Kommentarer till indikatorernas prognos

Andel personer som fått en korrekt bedömning av alternativa karriärmöjligheter speglar målet Örebro kommuns arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgaren som idag står utanför arbetsmarknaden.

Indikatorn trygghet i barn- och ungdomsverksamhet samt i sysselsättningsverksamhet avser spegla goda förutsättningar för lärande genom hela livet.

* Gällande strukturerade bedömningar kring arbetsförmåga så har det identifierats ett bedömningsinstrument som kan användas, men arbetet har dock saktats ner och inte ännu kommit vidare på grund av den pågående pandemin.

**Insatsen barnbostad har lagt till en fråga i brukarundersökningen som lyder "personalen pratar så att jag förstår" som en del i trygghetsskapande. Detta då frågan finns i brukarundersökningen för vuxna och fått låga poäng och frågan lades till för att undersöka om det var liknande låga poäng för barn. Tyvärr blev svarsfrekvensen för låg på brukarundersökningen för barnbostad, vilket gör det svårt att dra slutsatser och analyser resultatet.

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar barn och elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för en trygg miljö för att stödja barn och ungdomar i deras kunskapsinhämtande. Detta sker exempelvis genom stöd i lärande men även genom att arbeta motiverande för att öka närvaro i skolan för de barn och unga som är aktuella inom nämndens verksamhet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att Örebro kommun ska vara en attraktiv boendekommun. Detta sker exempelvis genom arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare, men också genom att erbjuda en meningsfull fritid. Nämnden arbetar även med samverkan genom kravställande i upphandling i syfte att skapa goda förutsättningar för en hållbar tillväxt och en växande befolkning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utan för arbetsmarknaden

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att fler individer ska närma sig eller inträda på den ordinarie arbetsmarknaden. Detta sker främst genom insatser inom daglig verksamhet och socialpsykiatrins sysselsättningsverksamhet, att stödja servicemottagarna utveckling mot ökad självständighet är aktuellt inom nämndens samtliga verksamheter.

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Förändringsledning har aktualiserats utifrån att samtliga chefer i förvaltningen har behövt leda i kris genom pandemin. Ledarskapet har ställts på sin spets och förvaltningens chefer har begärts leda på andra sätt än tidigare och omprioritera arbetsuppgifter, rutiner och bemanning i verksamheter för att förhindra smittspridning och samtidigt säkra stödet för de vi finns till för. Ledarskapet har under våren testats på ett sätt som aldrig innan. Samtliga chefer har genomgått förändringsledningsutbildning under hösten 2019

som har lett till att man kunnat plocka med sig verktyg från utbildningen i sitt agerande och i sin analys under våren. På ledarforum nyligen diskuterats vad som dragit nytta av och vilka olika faser i förändringskurvan som genomgåts samt vad som fungerat mindre bra i den snabba förändring som krävs i allas ledarskap. I samband med detta har den dagliga avstämningen med cheferna, med förvaltningen i stabsläge, med aktuell tillgänglig information, i samband med Covid-19 upplevts som trygghetsskapande åtgärder med effekter som minskad otrygghet för personalgrupperna.

Förvaltningen har sedan i höstas deltagit i ett projekt (*LeFAM*) i samarbete med Regionens psykiatri. Syftet är att personal inom Region Örebro och inom den kommunala psykiatrin ska motivera och vägleda personer med psykisk funktionsnedsättning att öka sin fysiska aktivitet. Att göra en förändring och få den vidmakthållen kan vara svårt att genomföra för denna målgrupp. Genom att delta i en grupp ges det bättre förutsättningar att få aktiviteten vidmakthållande. Det är av vikt att personen får det stöd som krävs och att aktiviteten är riktad utifrån personens förutsättningar. Projektet *LeFAM* är ett samarbete mellan RF-SISU Örebro län, psykiatrin Region Örebro Län och den kommunala psykiatrin (Socialpsykiatrin) och en riktad fysisk aktivitet i grupp har testats. Resultaten av utvärderingen visade på sociala, somatiska och psykiska förbättringar bl.a. i form av uppskattandet av den sociala kontakten och gemenskapen, känslan att känna sig piggare och starkare samt minskad nedstämdhet och oro. RF-SISU Örebro Län kommer att implementera denna form av riktad fysisk gruppaktivitet i utvalda idrottsföreningar utanför den kommunala och Regionens psykiatri. Det är av vikt att Regionen och den kommunala psykiatrin även i fortsättningen är med och modifierar de olika stöden utifrån det individuella behovet för den enskilda individen och har en tät dialog med idrottsledaren.

Förvaltningen arbetar med processledning för att stärka säkerhet och trygghet för servicemottagare. Processledning handlar om att styra det viktigaste i en verksamhet; hur värde skapas. För vem gör vi vad och hur är enkla frågor, men frågor som vi ständigt behöver återvända till för att förbli effektiva och säkerställa kvaliteten. Inom barnprocessen har man arbetat mycket med att säkerställa aktiviteter för att minska brott i processen, exempelvis när det gäller rutiner kring egenvård och delegering. För att stärka servicemottagarnas trygghet i kommunikation fortsätter grundutbildningen i AKK (Alternativ och kompletterande kommunikation), en utbildning som syftar till att öka medarbetarnas kunskap om alternativ kommunikation för att kunna underlätta för servicemottagarna att förmedla budskap och känna sig tryggare i sin kommunikation. Satsningen initierats utifrån behoven i brukarenkäten tidigare år där frågan om kommunikation visade något lägre resultat.

Förvaltningen fortsätter med sin samverkan med polis, socialtjänst och beroendecentrum för att stärka tryggheten för förvaltningens målgrupp och fortsatt minska drogmissbruk. Den samverkan som förvaltningen har med Röda korset, för att bryta ofrivillig ensamhet och minska ofrivillig isoleringen för individer på gruppboende har tillfälligt pausats på grund av covid-19 men förväntas göra en uppstart så snart det är möjligt.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningens chefer har arbetat på andra sätt än tidigare. Professionellt har de omprioriterat arbetsuppgifter, rutiner och bemanning i verksamheter för att skapa trygghet hos sina medarbetare, förhindra smittspridning och samtidigt säkra stödet för servicemottagare. 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsätta samverkan med polis, socialtjänst och beroendecentrum för att stärka tryggheten för förvaltningens målgrupp. Samverkan med Röda korset fortsätter med ny uppstart, för att bryta ofrivillig ensamhet och minska ofrivillig isolering pga. covid-19.

<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningens stabsläge har upplevts som trygghetskapande med åtgärder för att minskad otrygghet för personalgrupperna, vilket även lett till ökad trygghet hos servicemottagarna. Förvaltningen har deltagit i ett projekt (LeFAM) i samarbete med Regionens psykiatri. Utvärderingen visade på sociala, somatiska och psykiska förbättringar bl.a. i form av uppskattandet av den sociala kontakten och gemenskapen, känslan att känna sig piggare och starkare samt minskad nedstämdhet och oro hos servicemottagarna. Omorganisation inom området barnbostad i februari skapar möjlighet till nära ledarskap med kontinuerlig kommunikation med barnets-ungdomens nätverk, vilket förväntas leda till ökad kvalitet och trygghet. 	<ul style="list-style-type: none"> Nuläget påvisar att inga effekter uppnåtts då barnrådet är under uppbyggnad. Införande av barnråd har försenats pga. coronapandemin. Det fortsatta behovet är att projekt- och styrgrupp styr sina aktiviteter mot måluppfyllelse i uppdraget. Arbetet med anpassade boendelösningar (Kvarbo) är igång men fortsatt utveckling har fördröjts till följd av coronapandemin. Samverkansarbete har dock startats tillsammans med lokalförörjningsenheten (LFE) och myndighetsverksamhet gällande boendesituationer för servicemottagarna. Uppstart av ett nytt uppdrag från programdirektören kommer att ske under september månad. Uppdraget innefattar utredning av stugor i enskilda lägen för att tillgodose servicemottagarnas olika förutsättningar. Fortsätta att utveckla verksamheten med fokus på individens behov och arbeta för att utveckla våra insatser i andra utformningar än de traditionella.
--	---

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 3	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Brukaundersökning; trygghet i boendet	74 %	Resultat utifrån insatser nedan.	Undersökningsperioden sträcker sig mellan 1/9 - 31/10. Resultat till årsberättelsen	75 %
Gruppboendestöd LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	65 %	72 % *	Se ovan.	75 %
Serviceboendestöd LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	67 %	67 %	Se ovan	75 %
Daglig verksamhet LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	83 %	82 %	Se ovan	75 %
Personlig assistans - Brukaren känner sig trygg med alla sina assistenter	76 %	88 %	Se ovan	75 %
Boende särskild service SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	66 %	71 %	Se ovan	75 %
Boendestöd SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	73 %	77 %	Se ovan	75 %
Sysselsättning SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	87 %	84 %	Se ovan	75 %
Brukarundersökning; inflytande:	Tot: 80 %	Resultaten är indelade utifrån insats nedan.	Undersökningsperioden sträcker sig mellan 1/9 - 31/10. Resultat till årsberättelse.	Behålla

Gruppboendestöd LSS; Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma?	69 %	71 %	Se ovan	Behålla
Personlig assistans; Kan du göra det du vill med hjälp av dina assistenter?	65 %	89 %	Se ovan	Behålla
Serviceboendestöd LSS; Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma?	71 %	78 %	Se ovan	Behålla
Sysselsättning SoL; Får du bestämma om saker som är viktiga för dig i din sysselsättning?	79 %	81 %	Se ovan	Behålla
Boende med särskild service SoL; Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma?	62 %	73 %	Se ovan	Behålla
Boendestöd SoL; Låter dina boendestödjare dig bestämma om saker som är viktiga för dig?	85 %	83 %	Se ovan	Behålla
Daglig verksamhet LSS; Får du bestämma om saker som är viktiga för dig i din dagliga verksamhet?	85 %	76 %	Se ovan	Behålla

Kommentarer till indikatorernas prognos

Indikatorn trygghet i boende är tydligt kopplat till målområdet genom att många av nämndernas servicemottagare som har stöd genom insatser i hemmet. Det stöd som levereras kan mätas på många olika sätt, men att servicemottagaren känner en trygghet i boendet och upplever att de har inflytande över sin vardag är en tydlig indikator på att vi levererar ett gott och individanpassat stöd. Målvärdet är nationellt satt till 75 % och utifrån från "Kommunernas Kvalitet i Kortbet" - Kåvik's rekommendationer.

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår från individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta med utgångspunkten från individens behov av stöd, vård och bens förutsättningar. Detta sker genom samverkan och ett gränsoverskridande arbete mellan förvaltningar och externa aktörer för att servicemottagare ska få en hög kvalitet på sitt behov av stöd och hjälp oavsett insats.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande insatser och förebyggande arbete

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta med att identifiera och komplettera insatser och strategier för att stärka personers förmågor för ett självständigt liv och ökade möjligheter till gemenskap. Detta exempelvis genom att arbeta för samverkan med civilsamhället, strategier för ökad psykisk hälsa hos grupper med särskild stor utsatthet av psykisk ohälsa.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta med omsorg om individen utifrån individens förutsättningar med beaktande av såväl psykiska som somatiska svårigheter. Detta sker exempelvis genom fokus på motiverande arbete inom boendestödsinsatsen och genom att arbeta för

att beakta samtliga perspektiv genom hela vårdkedjan, från beslut till utförande.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta aktivt med servicemottagarna upplevda trygghet. Detta sker exempelvis genom att skapa förutsättningar för servicemottagare med boendemiljöer som präglas av lugn och positiva förväntningar, vilket ökar upplevelsen av delaktighet och motiverar till inkludering i samhället.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet

Funktionsstödsnämnden åtar sig att fortsätta och utveckla sitt arbete genom att i samverkan med de interna såväl som externa aktörerna verka för det samordnade förebyggande arbetet. Detta exempelvis genom att arbeta för anpassade boendelösningar för nämndens målgrupper där gemenskapsmöjligheter är en del som prioriteras. Nämnden har även initierat ett arbete i samband med att barnkonventionen blir lag. Detta för att öka barns inflytande och delaktighet i verksamheter som berör dem, exempelvis genom införande av barnråd. (Nämndens åtaganden från verksamhetsplan 2020).

Införande av barnråd

Förvaltningen ansökte hösten 2019 om 100 000 kr för att införa barnråd i organisationen. Dessa medel ansöktes om från Länsstyrelsen och syftet är att främja en god jämlik hälsa och rättigheter hos barn och unga i Örebro län. Medel beviljades för perioden januari 2020 till december 2020. Enligt plan skulle dessa medel användas för att frigöra resurser att arbeta med införandet.

Uppdraget var att införa barnråd samt ge förslag på hur barnråd kan organiseras på organisation, -grupp samt individnivå efter uppdragets slut. En boendepedagog utsågs och påbörjade arbetet med omvärldsbevakning, inläsning på uppdraget samt intressesamtal med barn och unga i området gällande införande av barnråd. Till följd av Corona pandemin blev det svårt att fortsätta arbeta med projektet i den form det var tänkt och tidsplanen höll inte. Kontakt är tagen med Länsstyrelsen som har beslutat att förändra tidsplanen för användning av medel och uppfyllelse av målen i uppdraget, där den nya tidsplanen är 200901–210531. Projekt- och styrgrupp är utsedda för att säkerställa planering och genomförande.

Nuläget påvisar att inga effekter uppnåtts då barnrådet är under uppbyggnad. Förväntade effekter efter att barnråd införs i förvaltningen är ökad delaktighet i frågor som berör barn. Införande planeras att göras på gruppnivå och förhoppningsvis finns en modell för

införande på organisation- och individnivå så att inflytande och delaktighet uppnås i samtliga beslut som påverkar individen och dess närmiljö. Syftet är att barns röst ska lyssnas till i beslut som rör dem samt att de ska kunna vara med och påverka sin vardag.

När detta uppnås förväntas både livskvalitet hos barn och unga med funktionsnedsättningar vara jämlik andra barn och unga i samhället samt att förvaltningen har en högre följsamhet till barnkonventionens mål.

Då tidsplanen blivit förskjuten så är projektet fortsatt i sin uppstart. Det fortsatta behovet är att projekt- och styrgrupp styr sina aktiviteter mot måluppfyllelse i uppdraget. Redan ses utmaningar att få barn som medlemmar till barnrådet inom alla målgrupper och åldrar och detta behöver projektgruppen lägga mer kraft på än vad gruppen initialt trodde. De individer som visat intresse under våren är runt 18 år och har haft svårt att identifiera sig som barn och medlemmar i ett barnråd. De har lyft att de vill kalla sig ungdomsforum eller delaktighetsforum. Styrgruppen har gett projektgruppen tydligt uppdrag att säkerställa att det är barn som är med i barnrådet. Ungdomar över 18 borde vara medlemmar i förvaltningens brukarråd istället. När det kommer till namnet på gruppen hålls det öppet för förändring och tänker att barnråd på olika nivåer och åldrar kanske kan ha olika namn.

Trygghet i barnbostad

Insatsen barnbostad har under en längre tid haft hög beläggning på sina platser. Förvaltningen har de senaste åren haft 8 platser fördelat på två adresser, men de senaste tre åren har en överbeläggning skett då utförandet har legat uppemot 11 platser. Dessa platser har utförts i korttidsverksamheter. Det har varit tydligt att insatsen barnbostad kräver en utveckling för att uppfylla lagens intentioner, varav en del är att barn ska känna sig trygga på barnbostad.

I februari 2020 genomfördes en omorganisation inom området där samtliga barnbostäder för att säkerställa ansvarsfrågan gentemot tillsynsmyndigheten IVO (Inspektionen för vård och omsorg) vilket skapar en trygghet i det kvalitativa arbetet på verksamheten. De blandade korttidsplatserna och bostadsplatserna kunde delas upp då en adress flyttade från Halltorp och på så sätt frigjorde utrymme för uppdelningen. Detta innebär att från 1/9 finns inte den blandade verksamheten med korttidsbostad och barnbostad, undantaget en individ som är vuxen och bor på ett barnbostadsbeslut på sitt gamla korttidsboende. Detta är dock inte i samma huskropp som beskrevs innan.

Förändringen skapar möjlighet till nära ledarskap och således förväntas leda till ökad kvalitet och trygghet, då enhetschef kan leda i vardagen och direkt kommunicera med medarbetare, anhöriga och barn. Insatserna är utifrån förändringen mer homogena och utgår från de enskilda barnens och ungdomarnas behov av stöd och insats. Som en effekt av förändringen så har lokalnyttjandet setts över för att säkra trygghet i barnens och ungdomarnas miljö.

Anpassade boendelösningar för nämndens målgrupper (Kvarbo)

Till följd av coronapandemin har inte arbetet hunnit starta upp. Dock har samverkansarbete tillsammans med lokalförsörjningsenheten (LFE) och myndighetsverksamhet gällande boendesituationer för servicemottagarna, avgränsningar i uppdrag o andra gemensamma processer startats upp mer intensivt under våren. Möten är inbokade under hösten för att tydliggöra uppdrag och samarbeta i syfte att skapa tydlighet och gemensamma rutiner. Även uppstart av ett nytt uppdrag från programdirektören kommer att ske under september månad. Uppdraget innefattar stugor i enskilda lägen och är gemensamt mellan Förvaltningen för sociala insatser, myndighetsverksamhet och LFE.

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Alla människors lika värde står som grund för samtliga insatser inom nämndens ansvarsområden. Grundläggande är att insatser och aktiviteter för nämndens servicemottagare ger en god livskvalitet med meningsfullhet, god och trygg miljö samt skapar sammanhang i vardagen. Under coronapandemin har förvaltningen anpassat utformning och utbud av aktiviteter för att säkra att verksamheterna tillhandahålla god livskvalitet och miljöer även under denna period.

Förvaltningens arbete med att utveckla långsiktig hälsa med effekter för servicemottagare såväl som på medarbetare fortsätter. Ett påverkansarbete i ett nätverk tillsammans med är etablerat. En folkhälsostudie har genomförts (tillsammans med Region Örebro län, Handelskammaren Mälardalen, Örebro Universitet, Länsstyrelsen Örebro län och Örebro läns idrottsförbund med Örebro universitet) där förvaltningen deltagit för att lyfta fram funktionsstödperspektivet med syfte att öka kunskapen om servicemottagare inom förvaltningens verksamheter i stort. Syftet med arbetet är att skapa en god, jämlik och jämställd folkhälsa genom en rörelserik och aktiv befolkning i Örebro län.

Projekt som *LeFam* (se tidigare beskrivning inom målområde 3) och hälsosatsningen med hälsoombud samt hälso- och aktivitetsinriktat innehåll i *Funkis sommarstream* är satsningar med fokus på att stärka funktioner och skapa förutsättningar för goda livsvillkor genom att utforma stödet utifrån enskilda individuella behov av stöd och med respekt för den personliga integriteten och självbestämmandet. Förvaltningens utbildade hälsoombud har som uppgift att inspirera till hälso- och friskvårdssatsningar ute i verksamheter med motion, kost och vägar till psykisk hälsa för att uppnå en hållbar hälsa på arbetsplatsen och hos servicemottagarna. Kontaktgrupper finns för ökad gemenskap för att minska och förbygga den psykiska ohälsan hos servicemottagare där man exempelvis firar högtider i gemenskap och lagar mat tillsammans.

Den etablerade samverkansformen som finns mellan Funktionsstödsnämnden, Lokalförskörsenheten och hyresvärdar inom Örebro kommun syftar till dels skapa förståelse för målgruppen behov och dels att skapa underlag till hur nybyggnationer och boenden kan förbättras för att säkerställa kvalitet och trygghet för och i servicemottagarnas boenden. Detta behöver fortsätta arbetas med då bostäder och lokaler inom förvaltningens verksamheter behöver förbättras och utvecklas.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Under vårens coronapandemi har utbud av aktiviteter anpassats i utformning och för att säkra att verksamheterna tillhandahålla god livskvalitet och miljöer. • Arbete med att utveckla långsiktig hälsa med effekter för servicemottagare såväl som på medarbetare fortsätter. Ett påverkansarbete i ett nätverk tillsammans med Region Örebro län, Handelskammaren Mälardalen, Örebro Universitet, Länsstyrelsen Örebro län och Örebro läns idrottsförbund med Örebro universitet, en hälsosatsning med hälsoombud samt hälso- och aktivitetsinriktat innehåll i <i>Funkis sommarstream</i> är satsningar med fokus 	<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan mellan Funktionsstödsnämnden, Lokalförskörsenheten och hyresvärdar inom Örebro kommun behöver fortsätta arbetas med då bostäder och lokaler inom förvaltningens verksamheter behöver förbättras och utvecklas.

på att stärka funktioner och skapa förutsättningar för goda livsvillkor.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 4	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Procentuell andel förebyggande- och hälsofrämjande insatser från Regionhälsan i förhållande till total insats.	80 %	---	Redovisas i årsberättelse	Behålla
HME-värde för Nämndens verksamheter	77 %	78 %	Redovisas i årsberättelse	Öka

Kommentarer till indikatorernas prognos

Indikatorn, Procentuell andel förebyggande- och hälsofrämjande insatser från Regionhälsan i förhållande till total insats, avser avspeglar insatser i förebyggande och hälsofrämjande arbete i syfte att skapa attraktiva arbetsplatser som gynnar god folkhälsa inom arbetsgrupperna.

HME-värdet (Hållbart medarbetarengagemang) över tid som indikator avser spegla medarbetarnas upplevelse av möjligheter att kunna påverka sin arbetsituation. Indikatorn avser spegla förutsättningar för en god kompetensförsörjning, att vara en attraktiv arbetsgivare och en framtida kvalitet för servicemottagare med personal som trivs på jobbet.

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommuns invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att till målgruppen tillhandahålla insatser i en trygg miljö med geografisk spridning över kommunens område. Detta exempelvis genom att arbeta för anpassade insatser och boendelösningar för nämndens målgrupper där också gemenskapsmöjligheter är beaktade.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta exempelvis genom att arbeta med ARUBA, Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Arveckla, en metod för att stärka kompetensförsörjningen.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för ett främja hälsosamma och resurseffektiva val hos såväl verksamheten som hos servicemottagare. Detta sker exempelvis genom att arbeta för samnyttjande av fordonsparken, införande av parcycklar och andra hälsosamma inslag i våra verksamheter.

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Förvaltningen har under många år arbetat mot ekologisk hållbarhet med att i sina insatser ta riktning mot minsta möjliga klimatpåverkan i den mån det är möjligt i utförandet utifrån individens delaktighet och medbestämmande. Detta exempelvis genom samäkning av medarbetare, ökad användning av elcykel istället för bil, minskade användandet av bilar då fordonspark finns att tillgå, medveten mathantering med minskade matavfall, klimatsmarta inköp och en minskning av pappersutskrifter då digitaliseringsprocessen har kommit igång inom förvaltningen samt att verksamheterna handlar enligt kommunens riktlinjer på inköpspostalen eller kommunens marknadsplats. ”Marknadsplats” är en e-tjänst där kommunen kan genomföra sina inköp hos olika upphandlade leverantörer.

Pandemin har för målgruppen funktionsnedsatta bidragit till en mer negativ effekt gällande klimatet då färre brukare kunnat färdas per bil/buss, exempel är det nu ensamåkning vid färdtjänst. Däremot har anpassningar gjort, exempelvis har aktiviteter försökt hållas ute i natur som minska transporter för att ta sig i väg, men finns behovet att åka behövs fler fordon än vanligt för att kunna hålla avstånd.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningens arbete mot ekologisk hållbarhet riktas mot minsta möjliga klimatpåverkan. Att nämnda är digitaliseringsprocessen som tydligt har kommit igång inom förvaltningen med stora vinster i form av mindre hantering av pappersutskrifter och dokument samt klimatvinster i form av mindre bilresor till möten som nu kan ske digitalt. 	<ul style="list-style-type: none"> Pandemin har gett en negativ effekt gällande klimatet då färre brukare har kunnat färdas per bil/buss, då fler måste ensamåkning vid färdtjänst.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Inga indikatorer för detta målområde – Området följs upp kvalitativt.				

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka användningen av förnybar energi med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns vattenförekoster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade

Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag verka för en begränsad klimatpåverkan samt bidra genom att företräda en klimatpositiv påverkan i de forum där nämnden är representerad. Detta exempelvis genom att positivt bidra med att se över inköp utifrån reglerande antal enligt Agenda 2030 och se över möjligheter till samutnyttjande av bilar.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag bidra till att nå Örebro kommuns miljömål. Detta genom att i samverkan med lokalförsörjningsenheten verka för att en funktionell grönstruktur utformas vid nybyggnation av bostäder avsedda för nämndens målgrupper.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema förhållanden och ett förändrat klimat

Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag bidra till att nå Örebro kommuns miljömål. Detta genom att i samverkan med lokalförsörjningsenheten verka för att byggnationer inom nämndens ansvarsområden byggs utifrån en så liten miljöpåverkan som möjligt och verka för att mat som inhandlas i möjligaste mån är KRAV och närproducerad.

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

Nämndens grunduppdrag är att skapa social trygghet och öka möjligheten till ett självständigt liv för servicemottagarna inom förvaltningen. Stödet riktas till personer med funktionsnedsättning, inom alla åldersgrupper, som omfattas av lagstiftningen. Det individuellt anpassade stödet ska tillgodose de enskildas individernas behov inom olika livsområden och utformas utifrån servicemottagarens egna resurser för att stärka möjligheten till att leva som andra, till att ha ett självständigt liv, till delaktighet och inflytande i samhällslivet, till att bo på ett sätt som är anpassat efter individuella behov och känns tryggt, till en meningsfull sysselsättning/fritid och till avlastning för anhöriga i omvårdnaden av den enskilde. Barnperspektivet ska beaktas utifrån barnkonventionens principer. Helhetssyn ska utgå från servicemottagarens samlade livssituation med samordnade insatser som ska präglas av kontinuitet i personalgruppen med medarbetare som har lämplig utbildning och erfarenhet. De ekonomiska resurserna ska utnyttjas på ett effektivt sätt för att uppnå verksamhetens mål och uppdrag.

Utsedda personer inom förvaltningen har gått en utbildning i metoden tjänstedesign för att arbeta med behovsdrivet, vilket innefattar metoder för att förstå människors behov och ta fram hjälpande lösningar (genom individernas egna insikter, drivkrafter, beteenden, kundresa osv). Det innebär att utgå från servicemottagarnas verkliga behov, ej medarbetarnas antaganden om dessa. Det vill säga; att lösa rätt problem och sluta göra det som inte är efterfrågat. Detta ses som en möjliggörare att ta steg framåt i färdplanens mål för utvecklad delaktighet i allt det förvaltningen gör för nämndens målgrupper.

Under året har ökad samverkan skett med de fackliga organisationerna med information om nuläge och eventuella förändringar i verksamheterna till följd av covid-19. Ett nämndövergripande arbete med kommunens gemensamma lager av skyddsutrustning och handsprit med mera har skett där gemensamhetsperspektivet i fördelning av tillgängligt material varit styrande i arbetet. Detta ger positiva effekter utifrån ett långsiktigt ekonomiskt helhetsperspektiv.

Samarbetet med HR avdelningen kring *ARUBA* (Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Bibehålla, Avveckla) har fortsatt för att säkra kompetensen och att använda kompetensen rätt inom förvaltningen med arbetet med språkombud och ambassadörsgrupp (se beskrivande text inom målområde 1) samt praktikplatser (se beskrivande text inom målområde 2).

Under våren har medarbetare inom förvaltningen deltagit i SIS; *Svenska Institutet för Standarder*, kommittéarbete för standarder gällande kvalitet. Detta blir ett arbete med omvärldsbevakning och ett stöd i skapandet av en baslinje för kvalitet innan dessa standarder är klara och applicerade.

Positiva trender ses inom förvaltningens arbete med bemanning där ingen legitimerad personal behövt hyras in externt under året. En bakomliggande orsak till denna utveckling tros vara det "introduktionspaket" som tagits fram för nyanställd legitimerad personal där en tydlig plan för deras första anställningstid finns med. Detta har gett personalen en större trygghet och därmed även minskat personalomsättningen.

Indikatorn gällande andelen utbildade boendestödjare i förhållande till samtliga stödbiträden och boendestödjare har tyvärr minskat. Detta är en del av den kompetensförsörjningsproblematik som förvaltningen står inför.

En annan positiv trend är att det syns tydliga effekter av verksamhetens arbete med bemanningsekonomi, där bland annat kostnaderna för övertid minskat kraftigt jämfört med tidigare år. Verksamheterna har även ökat samverkan och det gemensamma resursnyttjandet mellan verksamhetsdelarna. Detta tros bero såväl på arbetet med bemanningsekonomi som på den särskilda situationen med covid-19 som verksamheten befunnit sig i under våren. Det finns dock även fortsatt god potential att fortsätta utveckla den interna samverkan inom förvaltningen för att bedriva verksamheten så kvalitativt och resurseffektivt som möjligt. För att förebygga ohälsa bland personalen är det en strategiskt viktig del att hålla nere såväl övertid som att säkra att medarbetarna kan få semester och återhämtning.

Verksamheterna arbetar kontinuerligt med utvecklingsarbete som syftar till att uppnå såväl kvalitativa som ekonomiska effekter. Detta sker dels i det dagliga arbetet, dels i riktade satsningar exempelvis med att identifiera kostnadsdrivare. Arbetet med att identifiera kostnadsdrivare sker både inom nämndens område och i samråd och samverkan med programområdet. Det sker även dialoger kring gränsdragningar i hur långt nämndens ansvar sträcker sig och vad den ekonomiska tilldelningen till nämndens område ska täcka. Denna fråga aktualiserar sig exempelvis när det kommunala yttersta ansvaret träder in och blir aktuellt. Detta arbete behöver fortgå och dialogen behöver även gå i linje med det kommunövergripande arbete som sker avseende utveckling av arbetet med resurstilldelning.

En del av kommunens effektiviseringskrav inför 2020 fördelades genom ett riktat uppdrag kring inköps effektivisering. Flera av de effekter som identifierats inom den kommunövergripande organisationen avser förebyggande av kommande kostnadsökningar alternativt effekter som kommer realiseras under flera år. Inom nämndens ansvarsområde har frågan om inköp aktualiserats och flera verksamheter har förflyttat sina inköp till kommunens "Marknadsplats". Det finns flera utvecklingsområden kopplat till detta område, flera delar som ligger utanför nämndens mandat och uppdrag, men även internt kan förbättringar ske. För att kunna arbeta internt med denna fråga krävs mer omfattande stöd från kommunens centrala inköps- och upphandlingsorganisation. Fördelningen av effektiviseringarna till nämndens verksamheter har skett utifrån personalkostnad, vilket lett till en "skev" fördelning utifrån att uppdragen inte fördelats där effektiviseringspotentialen gällande inköp varit störst.

Slutligen ses att coronapandemin har haft stora effekter på den digitala förflyttningen i förvaltningen. Förvaltningen har haft behov att snabbt agera genom "learning by doing" och blivit tvungna att våga testa. Grundkunskap för verksamhetsutveckling med stöd av digitala verktyg har testats bl.a. film och streaming, digitalt stöd på olika sätt (digitalt boendestöd, stöd i att handla digital, Daglig verksamhet på distans etc.). Användandet av Office 365 sker i högre grad bl.a. i förvaltningens utbildningar och ses bli lättare med mer vana användare.

Coronapandemins effekter kopplat till Örebro kommuns Digitaliseringsstrategi:

- Digital samverkan för en effektivare förvaltning – ökat teams användande och en normalisering att delta på möten digitalt såväl internt som externt, ökad kompetens att dela dokument digitalt, effektivare administration (flertalet inventeringar, digital delegeringsrutin mm), nämnd via länk.
- Säkra digitala tjänster som skapar tillit – tydlig kommunikationsstrategi i digitala kanaler (samordnad ledning och styrning mot gemensamma mål), ökad kunskap och

nya kreativa lösningar i filmproduktion samt utbildning digitalt, användandet av e-tjänst för beställnings av skyddsmaterial samt vid behov av personella resurser från andra förvaltningar, träning i vad som är tillförlitlig information (källkritik), e-signering av protokoll påskyndades.

- Digital välfärd med individen i centrum & digitala tjänster för ökad delaktighet och innovation genom att utgå från medborgarens behov och livshändelser – digitala aktiviteter såsom *Funkis sommarstream* och *Kraften live*, skapat förutsättningar för daglig verksamhet på distans, stötta brukare i att handla digitalt, stöd i videosamtal mellan brukare och anhöriga, SIP digitalt (samordnad individuell plan med regionen).

Övriga utvecklingsuppdrag som pågått under våren kopplat till digitalisering är utbildning och kompetensutveckling för att kunna utveckla förvaltningens kvalitetsledningssystem, QPR, och underlätta användandet samt administreringen och insamlandet av uppgifter för minskad arbetsbelastning. Även digitaliseringen av konceptet mänskliga rättigheter har skett.

Allt detta innebär att förvaltningen har tagit stora kliv genom samarbete med andra för digitalt utförande. Inom vissa målområden har utvecklingsuppdragen avstannat under våren pga. corona. Inom digitalisering har utvecklingen skett med expressfart.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Utsedda personer har gått utbildning i metoden tjänstedesign för att arbeta med behovsdrivet. Det innebär att utgå från servicemottagarnas verkliga behov och inte från medarbetarnas antaganden om dessa. Metoden ses som möjliggörare för utvecklandet av delaktighet i allt det förvaltningen gör för nämndens målgrupper. • Nämndövergripande arbete med kommunens gemensamma lager av skyddsutrustning och handsprit med mera har skett. Samarbete kring fördelning av material har skett både inom nämnden ansvarområde och inom kommunen som helhet. Gemensamhetsperspektivet i fördelning av tillgängligt material har varit styrandet av arbetet vilket ger positiva effekter utifrån ett långsiktig ekonomiskt helhetsperspektiv. • Ingen legitimerad personal har behövt hyras in externt under året. En av orsakerna till denna utveckling tros vara det "introduktionspaket", där en tydlig plan för nyanställd legitimerad personal för deras första anställningstid finns med. Detta ger personalen större trygghet och ses även minskat personalomsättningen vilket medför positiva effekter på ekonomin. Effekter av verksamhetens arbete med bemanningsekonomi ses, då kostnaderna för övertid kraftigt har minskat jämfört med tidigare år. Även samverkan och det gemensamma resursnyttjandet mellan verksamhetsdelarna har ökat. Troligen beror detta på arbetet med bemanningsekonomi och även på den särskilda situationen med covid-19 under våren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fördelningen av effektiviseringarna till nämndens verksamheter har skett utifrån personalkostnad, vilket lett till en "skev" fördelning utifrån att uppdragen inte fördelats där effektiviseringspotentialen gällande inköp varit störst. • Kompetensförsörjningsproblematik kvarstår som ett utvecklingsområde i förvaltningen. • Utvecklingsarbete krävs utifrån resurstilldelning, processer, och gemensam dialog. Detta avser såväl frågor kring lokaler, som ekonomi och kommunövergripande förändringar. Arbetet med frågan och dialogen behöver gå i linje med det kommunövergripande arbete som sker avseende utveckling av arbetet med resurstilldelning. • Frågan om inköp har aktualiserats och flera verksamheter har förflyttat sina inköp till kommunens "Marknadsplats". Flera utvecklingsområden finns kopplat till området, delar som ligger utanför nämndens mandat och uppdrag. Mer omfattande stöd från kommunens centrala inköps- och upphandlingsorganisation.

- Verksamheterna arbetar kontinuerligt med utvecklingsarbete för att uppnå kvalitativa och ekonomiska effekter.
- Coronapandemin har haft stora effekter på den digitala förflyttningen på kunskapsnivån i förvaltningen. Stora steg har tagits genom samarbete med andra för digital utförande. Utvecklingen gällande digitalisering har skett med expressfart.

Prognos för indikatorer

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Andel utbildade boendestödare i förhållande till samtliga stödbiträden och boendestödare.	Saknas - nytt mått	77 %	73 %	Öka
Attraktionskraft för daglig verksamhet.	Saknas - nytt mått	89,5 %	86,1 %	Öka
Attraktionskraft för personlig assistans - beslut enligt Socialförsäkringsbalken.	Saknas - nytt mått	13,8 %	14,1 % (avser juli 2020)	Öka

Kommentarer till indikatorernas prognos

Indikatorn andel utbildade boendestödare i förhållande till samtliga stödbiträden och boendestödare mäter andelen utbildade boendestödare mot totalt antal boendestödare och stödbiträden där även de utan adekvat utbildning inkluderas. I måttet ingår samtliga månadsanställda men ej timanställda. Detta avser både spegla målet som god arbetsgivare, genom att vi attraherar och behåller utbildad personal, men även långsiktig attraktionskraft som utförare för våra servicemottagare.

Attraktionskraft inom daglig verksamhet mäts som antalet deltagare som valt Örebro kommun som utförare jämfört med det totala antalet servicemottagare som fått beslut om daglig verksamhet från Örebro kommun. För en långsiktigt hållbar ekonomi är det en förutsättning att vara en attraktiv utförare för att få intäkter att bedriva verksamheten för. (För vissa Servicemottagare är Örebro kommun den enda valbara utföraren, även dessa inkluderas i statistiken.)

Utfallet i delår 2 speglar att det under sommaren öppnat en ny extern daglig verksamhet, vilken några av nämndens tidigare deltagare valt att söka sig till.

Attraktionskraft för personlig assistans mäts som andel servicemottagare som väljer Örebro kommun som utförare i förhållande till det totala antalet servicemottagare som har möjlighet att välja Örebro kommun som utförare. För en långsiktigt hållbar ekonomi är det en förutsättning att vara en attraktiv utförare för att få intäkter att bedriva verksamheten för.

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndöverskridande för att nå högsta möjliga resursnytta

Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag ge förutsättningar för att skapa en god ekonomisk utveckling. Detta genom att ge förutsättningar för att kvalitetssäkra verksamheten för att tydliggöra baslinjen för kvalitet, satsa på långsiktiga effekter för positiva förutsättningar framåt samt verka för att digitalisering kan verka som en möjliggörare.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag företräda jämställdhet och allas lika värde. Detta sker exempelvis genom att företrädare för nämnden deltar och representerar nämndens ståndpunkt i arbetet med att ta fram en kommungemensam resursfördelning men även genom att exempelvis löneskillnader mellan män och kvinnor följs upp inom nämndens verksamhetsområden för att undvika omotiverat löneskillnader.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetens och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta exempelvis genom att arbeta med ARUBA, Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Arveckla, en metod för att stärka kompetensförsörjningen.

5. Analysunderlag – ekonomi.

5.1 Förutsättningar för prognosen

Prognosen som presenteras i denna rapport har en högre osäkerhetsgrad än övriga år, detta beror främst på en osäker ekonomisk påverkan från spridningen av covid-19.

En faktor som kraftigt påverkar säkerheten i de ekonomiska prognoserna är att prognoserna för hur länge denna samhällspridning och insjuknandeperiod kommer att hålla i sig är väldigt varierande. Det ekonomiska scenariot i dessa prognoser bygger på att nuläget med ett "molande scenario" där smittspridningen och rekommendationerna kommer se likadan ut under resterande del av året. För de verksamheter där andra antaganden finns presenteras detta särskilt.

En del i den stora osäkerhetsfaktorn är vilka åtgärder som spridningen av covid-19 kommer att medföra, både från förvaltningen, från kommunledningen och nationellt. I nuläget är samtliga verksamheter öppna som vanligt för nämndens servicemottagare, om detta skulle förändras kan det medföra större ekonomiska effekter för nämnden.

Staten har beslutat att bära hela sjuklönekostnaderna för samtliga arbetsgivare under perioden april – juli i år, inte endast merkostnaderna för detta. Det innebär att Örebro kommun och Funktionsstödsnämnden har fått ersättning för merkostnaderna under denna period, men även täckning för de kostnader som verksamheten hade haft för sjuklöner under ett ordinarie år. Nämnden har även sökt ersättning för merkostnader enligt ett riktat statsbidrag vilket inte är inkluderat i prognosen, detta presenteras närmare under avsnittet för covid-19 nedan.

Majoriteten av löneavtalen är ännu inte klara för kommunens verksamheter. Detta innebär att ökningen i personalkostnader som brukar gälla från april ännu inte är fastställd. De verksamheter som är ramfinansierade kompenseras den ökade lönekostnaden med ett matchande budgetanslag. De intäktsfinansierade verksamheterna får istället en årlig intäktsökning enligt OPI (omsorgsprisindex) korregerat med eventuella effektiviseringskrav som ska kompensera för ökade lönekostnader.

De intäktsfinansierade verksamheterna har även i år fått intäktsökningen från april och för att inte deras resultat ska bli missvisande har vi bokat ut en preliminär kostnad för löneökning och även utgått från att dessa verksamheter ska betala för höjda löner i prognoserna.

För de ramfinansierade verksamheterna där avtalen ännu inte är klara har ingen preliminär kostnad för löneökning bokats ut då dessa verksamheter kommer att få kompensation för de ökade lönekostnaderna genom en höjd budgetram. För de verksamheter som har medarbetare inom ramfinansierade verksamheter där löneavtalen är klara har de nya lönerna betalats ut till medarbetaren samt lönekompensation tilldelats Funktionsstödsnämnden vilket höjt budgetramen.

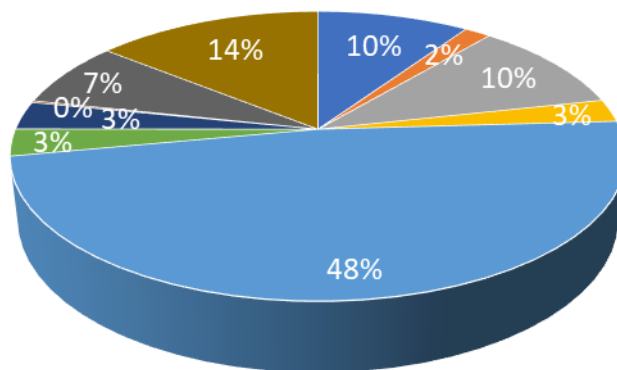
5.2 Delårsresultat och prognos – ekonomi

Nämnden har en budgeterat kostnadsomslutning på 845,2 mnkr för år 2020. Tabellen nedan visar fördelningen mellan verksamheterna. Budgeterade kostnader bedöms som den mest rättvisande metoden för att mäta insatsernas storlek eftersom verksamheterna har olika finansieringsmodeller, då blir det mest korrekt att mäta omsättningen enbart på kostnader istället för att inkludera intäkterna som skulle påverka verksamheterna väldigt olika.

Verksamhet	Budgeterade kostnader
Barn- & ungdomsverksamheten	80,6
Boda	13,9
Daglig verksamhet	87,6
Förvaltningsgemensamt	21,5
Grupp- och servicebostad	405,2
Hälso- och sjukvårdsenheten	25,5
LSS-fritid	26,6
Nämnd	1,7
Personlig assistans	62,4
Socialpsykiatri	120,2
Summa	845,2

En grafisk fördelning av kostnaderna mellan verksamheterna visas i diagrammet nedan, som man tydligt ser är grupp- och servicebostad nämndens största verksamhet.

Fördelning av budgeterade kostnader 2020

- Barn- & ungdomsverksamheten
- Boda
- Daglig verksamhet
- Förvaltningsgemensamt
- Grupp- och servicebostad
- Hälso- och sjukvårdsenheten
- LSS-fritid
- Nämnd
- Personlig assistans
- Socialpsykiatri

Funktionsstödsnämnden redovisar en ekonomi i balans vid delår två med en positiv mindre avvikelse mot budget för den inledande delen av år 2020. Detta grundar sig i att flera av nämndens större verksamheter redovisar en ekonomi i balans vid tidpunkten för delår 2. Några av nämndens verksamheter redovisar ett underskott vid tidpunkten vilket kompenseras av ett överskott inom andra verksamheter samt inom den förvaltningsövergripande verksamheten. Det ekonomiska läget och förutsättningarna för respektive insats presenteras närmare under avsnittet 5.3 *Verksamheternas delårsresultat och prognos*, nedan.

VERKSAMHET	2019	Ack Aug	Ack Aug	Ack Aug	Prognos	Budget	Helår Avv
	Bokslut	Utfall	Budget	Avv. i mnkr	helår, mnkr	helår, mnkr	Progn-Budg mnkr
Politik/Nämnd för funktionsh	-1,2	-0,6	-0,6	0,0	-1,0	-1,0	0,0
- Planeringsreserv	-0,4	0,0	-0,5	0,5	-0,2	-0,8	0,6
Förvaltningsgemensamt	-9,9	-4,1	-7,7	3,5	-8,8	-11,8	3,0
Hälsa- och sjukvårdsenheten	-25,5	-17,5	-16,4	-1,2	-26,4	-25,3	-1,1
Personlig assistans	-5,9	-4,0	-0,9	-3,1	-7,2	0,0	-7,2
Grupp- och servicebostad	-7,6	1,4	0,2	1,1	-4,5	-4,7	0,2
BODA	0,4	1,0	0,0	1,1	0,9	0,0	0,9
LSS Fritid	-25,8	-19,4	-17,9	-1,5	-28,1	-26,2	-1,9
Daglig verksamhet	-0,6	-3,3	-0,7	-2,6	-4,3	0,0	-4,3
Barn- & Ungdomsverksamhet	-79,0	-50,3	-52,2	1,9	-78,5	-79,4	0,8
Socialpsykiatri	-119,3	0,3	0,1	0,2	0,3	0,0	0,3
Nettokostnad	-274,8	-96,5	-96,7	0,1	-157,7	-149,1	-8,7
- varav intraprenad	-119,3	0,3	0,1	0,2	-120,7	-119,8	0,3
Nettokostnad exkl. intraprenad	-155,5	-96,9	-96,7	-0,1	-37,0	-29,3	-9,0
Ingående ackumulerat resultat							8,4
ianspråktagande av ack resultat intraprenader							0,3
Nya underskott							
Nya överskott							
Utgående ackumulerat resultat							8,7
Avvikelse inklusive ianspråktagande av ack resultat intraprenader							
Årets avvikelse exkl. intraprenader							-9,0
Årets avvikelse intraprenader							0,3
Justerad avvikelse							-8,7

En viktig faktor i delårsutfallet är att staten burit majoriteten av sjuklönekostnaderna under perioden april – juli vilket gett nämnden en intäkt på 8,3 mnkr. Andra gemensamma faktorer som påverkat utfallet är att verksamheten tagit ett strategiskt beslut att undvika inte nödvändiga fysiska sammankomster. Detta innebär bland annat att kostnader för kursavgifter och resor uteblivit då det funnits mer begränsade möjligheter att utföra verksamhet och umgås ”som vanligt” vilket inneburit att salsutbildningar, konferenser och liknande antingen utförts på annat sätt, ställts in eller skjutits fram.

Det finns en differens mellan intjänad och uttagen semesterlön på 3,2 mnkr jämfört med budget fram till augusti månad, detta påverkar utfallet negativt. Detta beskrivs närmare under coronaavsnittet nedan, den inledande delen under rubrik 5.6 *Verksamheternas delårsresultat och prognos*.

Såväl förvaltningsledning som verksamheterna har behövt fokusera på att säkra grunduppdraget och skapa bästa möjliga förutsättningar utifrån situationen att upprätthålla en god vård- och omsorg samt stöd av servicemottagare som är aktuella inom förvaltningen. Detta har inneburit att vissa av de satsningar som var tänkta att ske under våren har fått skjutas fram vilket inneburit att lägre kostnader för förvaltningsövergripande satsningar inkommit under inledningen av år 2020. Denna trend speglar sig även i verksamheterna där få kostnader för så kallade ”brukaraktiviteter”, när verksamheten är ute med servicemottagarna och exempelvis bowlar eller fikar, inkommit under våren. Detta innebär inte att aktiviteter inte genomförts med servicemottagarna, utan verksamheterna har ställt om och utfört verksamhet på plats i sina lokaler eller i utomhusmiljö i större utsträckning.

Det är också viktigt att lyfta i analysen av utfallet att det varit lägre närvaro på flera verksamheter främst på grund av rädsla för risk för smittspridning. Hur den ekonomiska effekten av detta blir beror på hur verksamheten finansieras, om verksamheten är

intäktsfinansierad och får ersättning för deltagarnas närvaro eller om verksamheten är ramfinansierad och har samma budget hela året oberoende på hur närvaron ser ut.

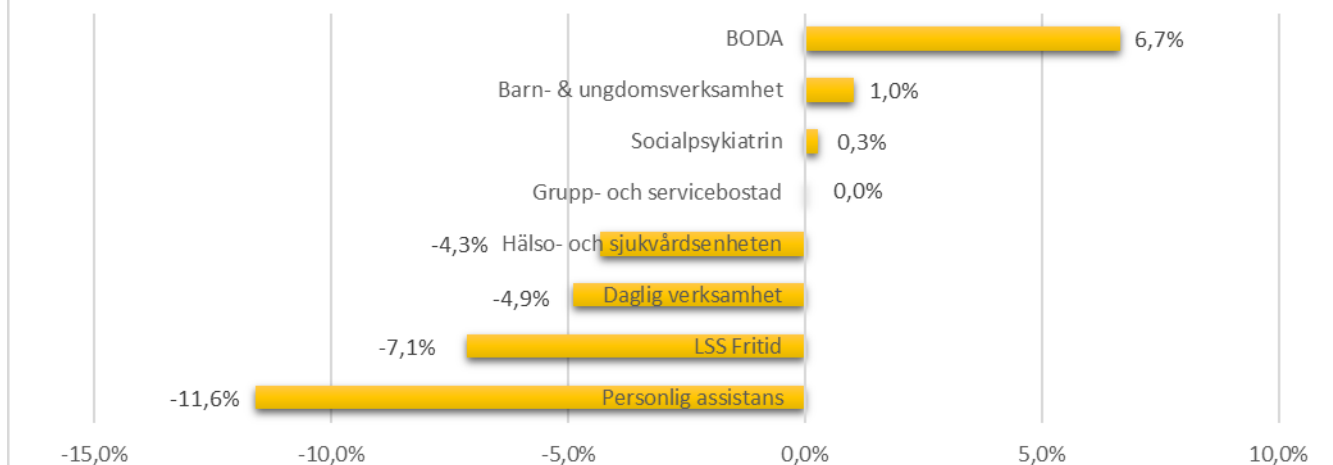
Daglig verksamhet som är intäktsfinansierad har genom detta fått ett större underskott som i sin helhet kan härledas till lägre deltagande på grund av covid-19, beroende på om man räknar med att trenden med fortsatt högre intäkter skulle kvarstå bedöms effekten av covid-19 medföra mellan 5 – 8 mnkr i lägre intäkter fram till augusti. Det är dock viktigt att påtala att eftersom detta är en intern resursfördelningsmodell så innebär detta ingen nettoeffekt för Örebro kommun som helhet, då de lägre intäkterna för driftsnämnden bör motsvaras av ett överskott inom Programnämnd social välfärd. Barn- och ungdomsverksamheten som är ramfinansierade har även de haft en lägre beläggning under våren, detta har medfört att de inte behövt ha full bemanning utan kunnat täcka upp för varandra utan att ta in vikarier vid sjukfrånvaro. Detta har medfört att de redovisar en positiv avvikelse i delår 2.

Prognosen på helår är ett underskott om 8,7 mnkr, dock en kraftigt förbättrad prognos jämfört med delår 1 då osäkerheten kring effekterna av covid-19 var än större. Prognosen och utfallet i delår 1 innehöll ingen ersättning för det statsbidrag där staten bar sjuklönekostnaden vilket nu utbetalats och finns med i såväl utfall som prognos. Det finns dock en fortsatt stor osäkerhet om vilken ekonomisk påverkan som covid-19 kommer att medföra även om prognosen i delår 2 är mer positiv än den i delår 1.

VERKSAMHET	Jämförelse	
	Prognos Delår 1	Prognos Delår 2
Politik/Nämnd för funktionsstöd	0,0	0,0
- Planeringsreserv	0,0	↗ 0,6
Förvaltningsgemensamt	2,6	3,0
Hälso- och sjukvårdsenheten	-2,0	-1,1
Personlig assistans	-9,7	↗ -7,2
Grupp- och servicebostad	-7,7	↗ 0,2
BODA	0,4	0,9
LSS Fritid	-2,0	-1,9
Daglig verksamhet	-1,3	↘ -4,3
Barn- & Ungdomsverksamhet	0,5	0,8
Socialpsykiatri	-3,1	↗ 0,3
Budgetavvikelse	-22,3	↗ -8,7
- varav intraprenad	-3,1	0,3
Budgetavvikelse exkl. intraprenad	-19,2	-9,0

Funktionsstödsnämndens prognostiserade procentuella avvikelse för helåret är 1,02 %, mätt i förhållande till nämndens totala budgeterade kostnader. Stapeldiagrammet nedan visar den prognostiserade procentuella avvikelsen per verksamhet, mätt i förhållande till respektive verksamhets budgeterade kostnader.

Procentuell avvikelse per verksamhet

Förvaltningen arbetar med flera åtgärder för att under året närma sig en ekonomi i balans. Dels har det genomförts en fullständig genomlysning av samtliga ärenden inom personlig assistans, där man nu arbetar för att identifiera såväl kostnadsdrivande faktorer som faktorer som bidrar till att ärenden kan hålla en ekonomi i balans.

Prognosen grundar sig på att personalen tar ut den semester som intjänats under året så att differensen mellan intjänad och uttagen semesterlön uteblir, detta är en osäkerhetsfaktor som är svår att förutsäga innan vi vet mer om hur hösten kommer att se ut. Det har inte heller inkluderats någon ersättning för statsbidrag något som verksamheten ansökt om, eftersom det ännu finns en osäkerhet i hur detta kommer att prövas och hanteras.

Det största underskottet, 7,2 mnkr, enligt prognosen står personlig assistans för en verksamhet där lönekostnaderna årligen ökar mer än ersättningen. Verksamheten får ersättning per utförd timme inom ramen för besluten, vilket förenklat innebär att minskar man personalmängden minskar ersättningen till verksamheten.

Det nästa största prognostiserade underskottet, 4,3 mnkr, utgörs av daglig verksamhet som haft, och beräknas under inledningen av hösten fortsätta ha lägre deltagande till följd av covid-19.

Räknar man samman de två ovanstående underskotten är detta högre än det totala prognostiserade underskottet, vilket innebär att flera verksamheter prognostiserar ett överskott på helår.

5.3 Effektivisering

Nämnden har fått ett flertal effektiviseringsuppdrag att hantera under året, varav majoriteten är riktade mot de intäktsfinansierade verksamheterna. Dessa effektiviseringskrav redovisas i tabellerna nedan.

Grupp- och servicebostad	
Effektiviseringsuppdrag	
Inköpseffektivisering	2,9 mnkr
Rekryteringscenter	0,8 mnkr
Riktat effektiviseringsuppdrag	4 mnkr
Andra effektiviseringsbehov	
Ej kompenserad lägre ersättning pga. förändring i stödbehovsmätning	4,3 mnkr
Arbetskläder – införande av cirkulationstvätt	0,8 mnkr
Summa effektiviseringsuppdrag	12,8 mnkr

Daglig verksamhet	
Effektiviseringsuppdrag	
Inköpseffektivisering	0,5 mnkr
Rekryteringscenter	0,1 mnkr
Riktat effektiviseringsuppdrag	1,5 % (Ca 1,3 mnkr)
Andra effektiviseringsbehov	
Arbetskläder – införande av cirkulationstvätt	0,3 mnkr
Summa effektiviseringsuppdrag	2,2 mnkr

Socialpsykiatri	
Effektiviseringsuppdrag	
Inköpseffektivisering	0,8 mnkr
Rekryteringscenter	0,2 mnkr
Riktat effektiviseringsuppdrag	2 mnkr
Andra effektiviseringsbehov	
Arbetskläder – införande av cirkulationstvätt	0,4 mnkr
Summa effektiviseringsuppdrag	3,4 mnkr

Bedömningen inledningsvis var att uppdragen skulle vara svåra att klara fullt ut under året, denna bedömning har dock reviderats inför delår 2 och prognosen är att dessa uppdrag kommer hanteras inom de respektive verksamheterna. En viktig förklaring till detta är att verksamheten nu ser effekter av de satsningar på bemanningsekonomi som genomförts tidigare år. För daglig verksamhet har dock förutsättningarna förändrats genom att de får lägre intäkter varför de förutspås redovisa ett underskott på helåret.

5.3.1 Inköpseffektivisering

Funktionsstödsnämndens riktade effektiviseringskrav avseende inköp presenteras i tabellen nedan, tillsammans med respektive verksamhets externa kostnader (exklusive lokalhyror och personal) för år 2019. Inköpseffektiviseringsuppdraget är fördelat från överliggande nämndorganisation direkt till respektive verksamhet utifrån dess andel av personalkostnaderna. För de intäktsfinansierade verksamheterna sker reduktionen direkt i den intäkt som verksamheten får, varför det är svårt att särskilja beloppet på ett tydligt sätt.

Verksamhet	Utfall 2019 (Belopp i kronor)	Effektiviserings- uppdrag
Politik & Ledning	1 227 688	85 000
Hälso- och sjukvårdsenheten	3 564 370	
Personlig assistans	472 451	
Grupp- och servicebostad	5 593 530	2 946 000
LSS-fritid	103 429	
Daglig verksamhet	5 107 983	506 000
Barn- & Ungdomsverksamhet	3 525 924	
Utvecklingsenheten	3 971 202	
Socialpsykiatri	4 761 602	849 000
Totaler	28 328 180	4 386 000

Funktionsstödsnämnden har fått i uppdrag att effektivisera/reducera sina externa övriga kostnader med 15 % av jämfört med föregående år. Uppdraget för grupp- och servicebostad innebär att de ska mer än att halvera de externa kostnaderna jämförelsevis med föregående år.

Viktigt att notera är att kostnaderna i denna tabell är det inte möjligt att direkt göra reduktioner ifrån. Vissa verksamheter fakturerar vidare hela eller delar av kostnaden till slutkonsument, detta avser exempelvis kosten på daglig verksamhet som uppgår till 2,4 mnkr, nära 50 % av deras totala externa kostnad. Minskar kostnaden för kost inom daglig verksamhet kommer intäkten minska i samma utsträckning, det ger med andra ord ingen ekonomisk nettoeffekt för kommunen mer än att man sänker den ekonomiska omsättningen.

Andra kostnader som inkluderas i sammanställningen ovan är lagstyrda, kommer till följd av ett avtal ett annat åtagande som inte är möjliga att välja bort, exempelvis inkontinensmaterialet som hälso- och sjukvårdsenheten köper in för hela förvaltningens räkning till en kostnad om 1,6 mnkr eller kostnaden för tolktjänster. I ovanstående belopp finns även kostnader som är beslutade kommunövergripande och därmed inte direkt styrbara för nämnden. Ett exempel på detta är kostnaden för friskvårdscheckar som utgör 2,2 mnkr av ovanstående.

En förenklad uppskattning som exkluderar kostnad för kost som vidarefaktureras och lagstyrda kostnader (tolk, inkontinens och friskvård) ger en kvarvarande extern kostnad att utgå från om 18,8 mnkr.

Under våren har det startats upp en arbetsgrupp inom förvaltningen för att arbeta aktivt med att skapa en förflyttning till att handla i högre grad enligt avtal och uppmärksamma denna fråga i verksamheterna. Viktigt är dock att beakta att det inte alltid på kort sikt är ekonomiskt gynnande för driftverksamheten att handla enligt avtal, men detta är ett

lagkrav och därför inget som en enskild verksamhet har möjlighet att välja bort. I de fall det finns utvecklingspotential i upphandlingarna och befintliga avtal behöver detta på ett strukturerat sätt lyftas till upphandlingsavdelningen som ett behov för att det förhoppningsvis ska kunna tillgodoses framöver.

Det saknas idag tillförlitliga tabeller och underlag för att möjliggöra en fullständig analys av samtliga verksamheters inköpsmönster. Flera tabeller och funktioner i verksamhetssystem är under uppbyggnad, men dessa är ännu ej tillräckligt säkra för att dra slutgiltiga slutsatser utifrån. Trots detta har vi nyttjat de underlag som finns tillgängliga för att påbörja en sammanställning.

Belopp i kronor	Januari - augusti 2019			Januari - augusti 2020			Förändring	
	Övriga inköp	Inköp utan avtal	Procent utan avtal	Övriga inköp	Inköp utan avtal	Procent utan avtal	Inköp utan avtal	Total förändring
Politik, Ledning och Förvaltningsgemensamt	2 284 099	609 530	43%	1 092 024	618 902	39%	9 371	- 1 182 703
Hälsa- och sjukvårdsenheten	2 492 703	53 688	2%	1 370 789	72 138	5%	18 450	- 1 103 465
Personlig assistans	184 445	78 793	30%	182 225	32 208	15%	- 46 585	- 48 806
Grupp- och servicebostad (inkl. Boda)	2 246 216	878 608	28%	2 517 445	809 347	24%	- 69 261	201 968
LSS-fritid	44 725	6 698	13%	54 946	229	0%	- 6 469	3 752
Daglig verksamhet	2 371 072	864 883	27%	2 759 064	326 058	11%	- 538 825	- 150 833
Barn- & Ungdomsverksamhet	667 362	1 479 190	69%	1 834 624	422 768	19%	- 1 056 422	110 840
Socialpsykiatri	2 083 287	845 480	29%	1 395 836	686 802	33%	- 158 679	- 846 130
Totaler	12 373 909	4 816 870	28%	11 206 952	2 968 451	21%	- 1 848 420	- 3 015 377

Tabellen ovan visar samtliga externa inköp fördelade på avtal respektive inte avtal under perioden januari till augusti för år 2019 respektive år 2020, samt förändringen i kronor. De totala inköpen för respektive år är summan av de båda kolumnerna övriga inköp samt inköp utan avtal. Kolumnen längst till höger ”Total förändring” avser den totala förändringen i inköp mellan perioderna, oavsett om det är köpt på avtal eller ej. Det är stora förändringarna mellan åren vilket utgörs till stor del av effekter av covid-19, vilket försvårar en analys av ett eventuellt förändrat inköpsbeteende.

Stora förändringar mellan åren:

- 1,1 mnkr i lägre kostnader pga. avsaknad behov av hyrsjuksköterskor
- 1 mnkr i lägre kostnader för kurser, konferenser och mässor
- 0,8 mnkr i ökade kostnader för arbetskläder och cirkulationstvätt
- 0,6 mnkr i lägre kostnader för friskvårdscheck
- 0,5 mnkr i lägre kostnader för externa tjänster och konsulttjänster
- 0,4 mnkr i lägre kostnader för livsmedel och kost till servicemottagare

Listningen ovan visar endast de största förändringar mellan åren, det har skett betydligt fler förändringar mellan åren. Ingen av de listade större förändringarna kan dock direkt hänföras till ett förändrat inköpsbeteende eller andra förändringar kopplat till inköps effektiviseringsuppdraget, detta är något som är viktigt att ha med sig när man analyserar effekten av uppdraget.

Den tendens som kan ses vara en del av en positiv utveckling är att andelen inköp genom avtal ser ut att öka inom de flesta verksamheter, däremot behöver det ske en djupare analys kring orsaken till detta. Det har ännu inte funnits utrymme i verksamheterna att gå vidare med analys av eventuella förändringar i inköpsbeteende och vad som ligger bakom detta. En annan effekt av smittspridningen är att verksamheten behövt prioritera kärnuppdraget, varför det funnits mer begränsade resurser för utvecklingsprojekt och andra satsningar.

Det är som nämnt ovan inte heller säkert att ett mer avtalstroget inköpsbeteende ger kortsiktigt positiva effekter på driftsekonomi, notera dock förflyttningen för barn- och ungdomsverksamheten som bland annat har förändrat sin process för inköp av livsmedel och numera köper dessa genom upphandlade alternativ i marknadsplats istället för i den lokala närbutiken. Verksamheten har minskat sina inköp utanför avtal med drygt 1 mnkr, dock utan att detta gett en direkt kortsiktig ekonomisk effekt på den enskilda ekonomin då de totala inköpskostnaderna istället ökat marginellt under samma period. Det behöver dock utredas mer ingående för att avgöra om det finns ett samband mellan de båda förändringarna.

5.5 Intäkt- och kostnadsutveckling

Den största förändringen mellan åren är att Socialpsykiatrien har gått från att vara en ramfinansierad verksamhet till att vara intäktfinansierad. Detta innebär att nämndens intäkter ökar med cirka 120 mnkr på helår. En mindre del av ökningen av intäkter utgörs av den årliga ökningen i de interna ersättningsmodellerna som räknas upp med omsorgsprisindex (OPI) med avdrag för aktuella effektiviseringskrav. En minskning av intäkternas utfall mot budget beror på lägre deltagande och därmed lägre intäkter för insatsen daglig verksamhet. Funktionsstödsnämnden har även fått i förhållande till budget oförutsedda intäkter när staten burit kostnaden för sjuklöner under fyra månader.

De större förflyttningarna av kostnader mellan åren är att fler lokalhyror för Socialpsykiatrien har flyttats till programnämnden från driftsnämnden, varför nämndens kostnader för lokalhyror minskat. Denna förändring på 1,4 mnkr var ej hanterad vid budgetläggningen utan ses därför i utfall och prognos.

Kontogrupp	2019		2019		2020		2020		Prognos	Prognos
	Bokslut	Budget	Ack utf augusti	Förbr%	Budget	Ack utf augusti	Förbr%	Helår (Augusti)	avvikelse	
Intäkter	577,4	574,1	380,9	66%	697,1	465,4	67%	701,3	4,2	
Personalkostnader	-763,2	-746,7	-502,1	67%	-758,5	-512,6	68%	-775,9	-17,4	
Lokalhyror	-22,8	-23,1	-15,2	66%	-23,9	-14,5	60%	-22,8	1,2	
Övriga kostnader	-66,3	-72,8	-42,4	58%	-63,8	-35,1	55%	-60,3	3,5	
Summa	-274,8	-268,4	-178,8	67%	-149,1	-96,8	65%	-157,6	-8,6	

I övrigt har personalkostnaderna ökat, främst till följd av löneökningar, men även viss volymökning har skett.

Både den förbrukade andelen och kostnaden för övriga kostnader är lägre än föregående år. Detta beror i stor utsträckning på omprioriteringar och inställda aktiviteter, exempelvis utbildningar, till följd av covid-19, läs mer om detta ovan under avsnitt 5.3.1 *Inköpseffektivisering*, där de största förändringarna mellan åren presenteras. Programnämnd social välfärd har samtidigt även tagit över vissa kostnader från Socialpsykiatrien som inte är direkt relaterade till utförandet av verksamheten i egen regi, exempelvis kostnaden för närståendeersättning och dagvårdsresor vilket medför att dessa kostnader inte ska finnas kvar hos driftsnämnden. Förflyttning av kostnaderna till Programnämnd social välfärd är dock ännu ej helt klar, varför delar av dessa kostnader ännu finns kvar i utfallet men är exkluderade i prognosen.

5.6 Verksamheternas delårsresultat och prognos

Ekonomiska effekter av covid-19

Spridningen av covid-19 i vårt land har medfört att ett extra stort fokus ligger på att säkra och trygga grunduppdraget. Detta innebär att arbete med bemanning, informationsspridning och införskaffande av material prioriteras. Kommunen har under våren arbetat i stabsorganisation vilket inneburit att en stor del av arbetet med att anpassa för dessa förutsättningar har samordnats och skett kommungemensamt. Inom

nämndens verksamhetsområde har även förvaltningen varit i stabsläge sedan mars månad och sammanhållet arbetet med att säkra resurser och ge stöd och direktiv till verksamheten.

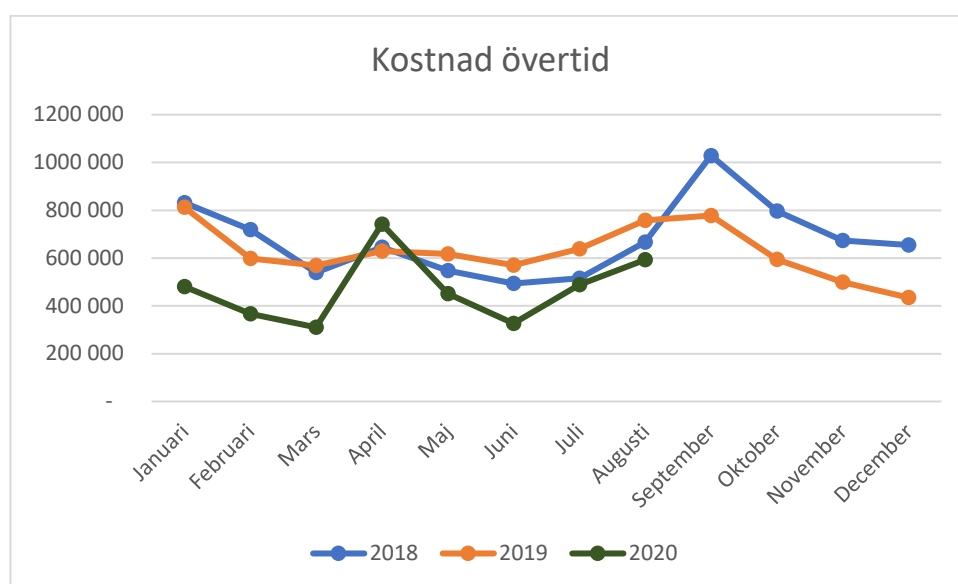
De ekonomiska konsekvenserna av covid-19 är fortsatt svåra att analysera, det finns stora osäkerhetsfaktorer både i hur länge spridningen och dess effekter kommer pågå och i vilka merkostnader som kommer att täckas från exempelvis staten. Verksamheten kodar och märker upp samtliga kostnader som tillkommer på grund av coronaspridningen för att möjliggöra en uppföljning.

Verksamheten hade under den inledande perioden med covid-19 en frånvaro på grund av sjukdom eller vård av barn runt 20 % vilket sedan har stabiliserat sig på en betydligt lägre nivå, mellan 5 – 8 % under slutet av våren och sommaren. Trots detta syns det tydligt att kostnaderna för sjuklöner även fortsatt ligger på en högre nivå i jämförelse med föregående år.

Sjuklönekostnad (Belopp i kronor)	2019	2020	Förändring från 2019
Januari	1 695 187	1 641 262	-3%
Februari	2 075 340	1 910 351	-8%
Mars	1 879 067	2 950 663	57%
April	1 487 681	3 333 997	124%
Maj	1 710 855	2 793 252	63%
Juni	1 442 558	2 110 597	46%
Juli	1 170 249	1 349 827	15%
Augusti	1 494 180	1 959 490	31%

Tabellen visar kostnaden för sjuklöner (ink. PO-pålägg) inom nämndens verksamheter för perioden jan – augusti.

I utfallet för april sågs en tydlig ökning av kostnaden för övertid i jämförelse med föregående månader. Övertid betalas ut med en månads retroaktivitet, vilket innebär att den tid som arbetades i mars betalades ut i april. Det har visat sig att detta var en tillfällig ökning och från och med maj månads utfall har övertidskostnaden åter sjunkit kraftigt jämfört med föregående år.

Grafen ovan visar kostnaden för övertid (exkl. PO-pålägg) inom nämndens verksamheter för i år och de två föregående åren.

Det syns fortsatt att den oplanerade frånvaron som avser sjukfrånvaro och vård av barn är högre än föregående år.

Timmar	Frånvaro 2019	Andel oplanerad	Frånvaro 2020	Andel oplanerad
Februari	45 640	42%	49 121	41%
Mars	49 258	41%	64 709	58%
April	48 778	37%	56 077	61%
Maj	50 830	35%	49 305	57%
Juni	63 592	25%	72 830	31%
Juli	127 997	12%	121 241	16%
Augusti	83 258	21%	75 085	29%
Summa	469 353	26%	488 368	37%

Tabellen visar den totala frånvaron för respektive period mätt i antal timmar och hur stor andel av frånvaron i perioden som utgörs av oplanerad frånvaro.

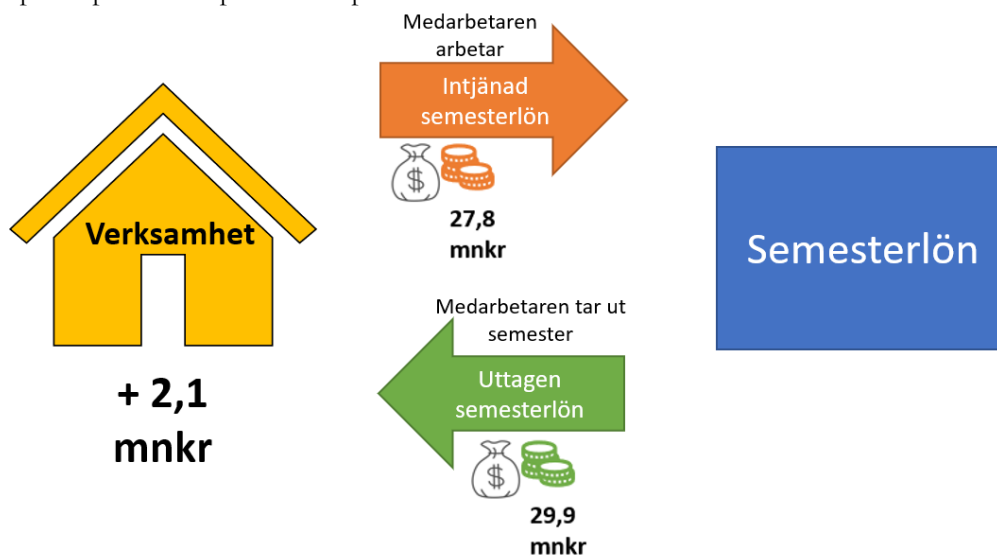
Staten har beslutat att bära sjuklönekostnaderna för samtliga arbetsgivare under perioden april – juli 2020. Funktionsstödsnämnden har genom detta fått 8,2 mnkr i ersättning för de kostnader som verksamheten haft under denna period, se fördelningen till de olika insatserna i specifikationen nedan.

Verksamhet	Belopp kronor
Förvaltningsgemensamt	11 853
Hälso- och sjukvårdsenheten	284 454
Personlig assistans	616 338
Grupp- och servicebostad	4 616 853
BODA	6 074
LSS Fritid	1 571
Daglig verksamhet	725 518
Barn- & Ungdomsverksamhet	705 477
Socialpsykiatri	1 256 899
Summa	8 225 036

Utöver statsbidraget för sjuklönekostnaden har kommunen rätt att söka ersättning för övriga merkostnader inom hälso- och sjukvårdsinsatser samt socialtjänstinsatser/omsorgsinsatser för äldre och funktionsnedsatta som uppkommit till följd av smittspridningen av covid-19. För det senare statsbidraget kommer ansökningarna ske vid två tillfällen under hösten och Programnämnd social välfärd sammanhåller ansökan för Örebro kommun. Funktionsstödsnämnden har sammanställt ett delunderlag med merkostnader motsvarande 1,5 mnkr, men detta inkluderar inte merkostnader för interna transporter och de produkter som sammanhållits av kommunens centrala lager, utan dessa kostnader har i sin helhet redovisats kommungemensamt. Den första ansökan är inlämnad och inväntar prövning av Socialstyrelsen. Ingen förväntad intäkt från det riktade statsbidraget är inkluderad i Funktionsstödsnämndens prognos.

Den mest utmärkande merkostnaden för covid-19 är i nuläget differensen mellan intjänad och uttagen semesterlön. Verksamheten betalar löpande för intjänad semester

under tiden en medarbetare är anställd, när personen tar ut semestern så får verksamheten tillbaka de pengar som avsatts för att finansiera medarbetarens semester. Detta visas grafiskt i bilden nedan, som visar att en av nämndens verksamheter vid årsbokslutet fick ett positivt netto i differensen mellan intjänad och uttagen semesterlön, detta innebär att medarbetarna i snitt tagit ut mer semester än de tjänat in, detta kan bero exempelvis på att man plockat ut sparad semester.

Nu ser det omvänt ut, eftersom färre medarbetare tagit ut semester under våren, både på grund av lägre efterfrågan och att förvaltningen under period en period i våras beslutade att inte bevilja nya ansökningar om semestrar för att trygga bemanningen i verksamheterna. Detta innebär att verksamheten har betalt in de summor som är budgeterade för intjänad semester, men verksamheten budgeterat för ett högre uttag av semester än vad som skett.

Månad	Utfall	Budget	Avvikelse
Januari	-1,76	-1,78	0,02
Februari	-1,48	-1,85	0,36
Mars	-2,81	-2,72	-0,09
April	-3,88	-2,72	-1,15
Maj	-4,04	-2,67	-1,37
Juni	0,72	2,24	-1,52
Juli	15,7	12,89	2,81
Augusti	3,53	5,87	-2,34
Summa	5,99	9,26	-3,27

Tabell som visar utvecklingen av intjänad och uttagen semesterlön, belopp i mnkr.

Tabellen ovan visar det gemensamma utfallet på intjänad och uttagen semesterlön, budgeten och avvikelsen mot budget fram till delår 2. Avvikelsen mot budget är 3,3 mnkr i delår 2 och är en del i verksamhetens totala utfall. En positiv aspekt när man ser till tabellen ovan är att juli avviker omvänt mot andra månader, att då har medarbetarna tagit ut mer semester än det var förväntat vid budgetläggning. Detta tyder på att medarbetarna tagit ut den planerade sommarsemestern och eventuellt mer därtill och förhoppningsvis därmed fått möjlighet till välbehövlig återhämtning.

Tabellen nedan visar fördelningen av hur påverkan ser ut mellan de olika verksamheterna.

Verksamhet		Differens
Förvaltningsgemensamt		0,01
Hälso- och sjukvårdsenheten	-	0,09
Personlig assistans	-	0,09
Grupp- och servicebostad	-	2,01
BODA	-	0,04
LSS Fritid	-	0,04
Daglig verksamhet	-	0,51
Barn- & Ungdomsverksamhet		0,10
Socialpsykiatri	-	0,59
Summa	-	3,27

Tabellen visar differensen mellan nettoutfall och budget för intjänad och uttagen semesterlön fram till augusti 2020 redovisat per verksamhet. Belopp i miljoner kronor.

Detta innebär att det finns en betydande påverkan på verksamhetens kostnadsbild som inte rakt av speglas av kostnader för tillfälligt utökad bemanning. Det är ännu oklart om de anställda inom nämndens verksamheter kommer att ta ut sin intjänade semester under året eller om det kommer finnas kvar en negativ avvikelse avseende intjänad och uttagen semesterlön även vid årets slut. Verksamheternas prognoser är lagda utifrån att semestern kommer att tas ut.

5.6.1 Nämnd och förvaltningsövergripande

Förvaltningsövergripande verksamhet finansieras av rambudget och av OH-intäkter. OH-intäkter innebär att de intäktsfinansierade verksamheterna genom en intern resursöverföring betalar sin del av kostnaden för förvaltningsledning och andra förvaltningsgemensamma kostnader. De verksamheter som är ramfinansierade har istället avstått en del av sin budgetram till förvaltningsledningen för att täcka sin del av de övergripande kostnaderna.

Nämndens egen verksamhet och planeringsreserv redovisar ett överskott i delår 2, då planeringsreserven inte nyttjats. De aktiviteter som i nuläget är prognostiserade att bekostas helt eller delvis med nämndens planeringsreserv är ”funkismello”, julfirande för servicemottagare samt avskrivningskostnaden för de parcyklar som nämnden investerat i tidigare år. Prognosen är att nämnden inte kommer att besluta om ytterligare satsningar och därmed redovisa ett överskott avseende planeringsreserven vid årets slut.

	Ack Aug Utfall	Ack Aug Budget	Ack Aug Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	-0,6	-0,5	0,0	-0,8	-0,8	0,0
Lokalhyror	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	-0,1	-0,6	0,5	-0,3	-0,9	0,6
Summa	-0,6	-1,2	0,5	-1,1	-1,7	0,6

En betydande del av den förvaltningsövergripande budgeten, som inkluderar kostnaden för ledningen, avser möjligheten att göra olika satsningar vilket innebär att kostnaderna

inte fördelas jämnt över året. Covid-19 har under våren begränsat tillgången till frigjord tid för personella resurser att arbeta med olika utvecklingsuppdrag och satsningar, vilket medfört att utrymme för större satsningar begränsats till hösten och ambitionsnivån behöver anpassas utifrån verksamheternas förutsättningar. Beaktas ska också de stora, främst digitala, utvecklingssteg som snabbt tagits under våren när förutsättningarna snabbt förändrats. Under våren har verksamheten även nyttjat och i skarpt läge nyttjat de stora kompetensutvecklingsåtgärder som genomförts tidigare år i förändringsledning och värdegrund. På grund av detta samt en strategisk återhållsamhet uppvisar den förvaltningsövergripande verksamheten ett överskott i delår 2 samt i prognosen vid årets slut. I nuläget saknas beslut på nyttjande av en betydande del av den förvaltningsgemensamma budgeten. Beslutas det om tillkommande satsningar eller finansiering av andra insatsdelar kommer detta att förändras.

En av de satsningar som tidigare år finansierats av detta utrymme var utökningen av en verksamhetsnära ekonomitjänst under året 2019. Denna finansiering upphörde vid årsskiftet och kommunstyrelseförvaltningen har sedan under 2020 beslutat att finansiera en utökning av den verksamhetsnära ekonomistödet med i nuläget med en 60 % tjänst.

Prognosen inkluderar även att kostnaden för friskvård ligger kvar på den högre nivån som den gjorde 2019.

	Ack Aug Utfall	Ack Aug Budget	Ack Aug Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	6,4	6,5	-0,1	9,5	9,8	-0,3
Personalkostnader	-4,9	-5,2	0,3	-7,8	-8,3	0,5
Lokalhyror	-0,5	-0,3	-0,1	-0,7	-0,5	-0,2
Övriga kostnader	-4,8	-8,5	3,8	-9,6	-12,8	3,2
Summa	-3,8	-7,6	3,8	-8,7	-11,8	3,1

Tabellen visar utfallet, budget och prognos i delår 2.

Verksamheten har under året genomfört en effektivisering genom att digitalisera MR-utbildningen (MR - mänskliga rättigheter) som tillhandahålls nämndens olika verksamheter. Detta innebär att utbildningen från och med hösten kommer att finnas digitalt och därmed vara tillgänglig nya medarbetare även framöver.

En annan förvaltningsgemensam utveckling som skett som ett led i arbetet med att hantera covid-19 är att tillgängliggöra en förenklad introduktion till nämndens verksamhetsområde genom digitala introduktionsutbildningar. Dessa består dels av en snabbutbildning om målgruppen förvaltningen stödjer och vad ett arbete i förvaltningen kan innebära, hygien och föreskrifter samt filmer på hur det kan se ut i praktiken, dessutom finns en komplettering med en snabbutbildning från Socialstyrelsen.

Utbildningarna finns lättillgängliga för nya medarbetare att ta del av och är kortare än det introduktionspaket som används vanligtvis vid nyanställning. Detta för att medarbetare snabbt ska kunna komma in i verksamheten och arbeta med förståelse för målgruppen och arbetet som grund.

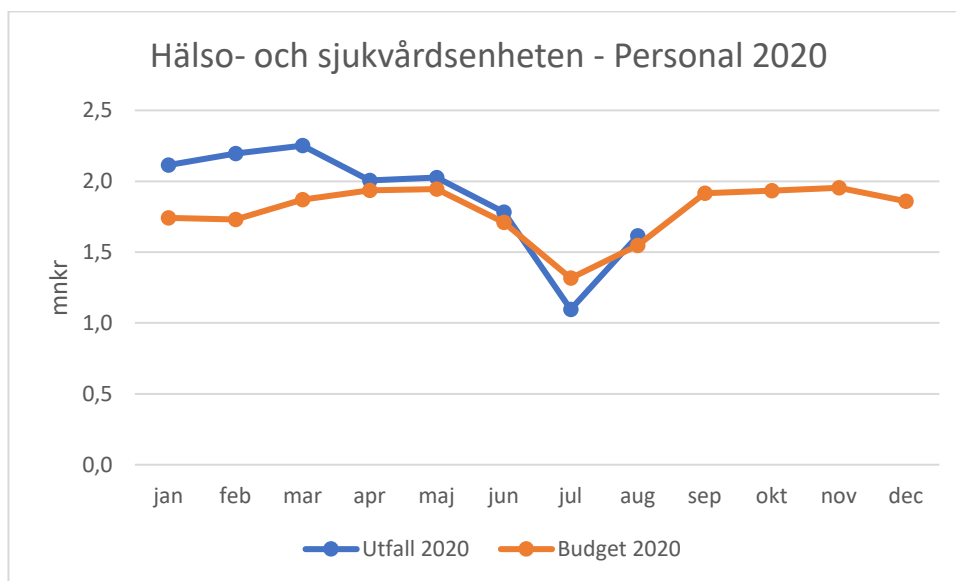
5.6.2 Hälso- och sjukvårdsenheten

Hälso- och sjukvårdsenhetens (HSE) verksamhet finansieras genom rambudget. Verksamheten tillhandahåller insatser från sjuksköterskor och arbetsterapeuter.

	Ack Aug Utfall	Ack Aug Budget	Ack Aug Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	0,4	0,3	0,1	0,7	0,4	0,3
Personalkostnader	-15,1	-13,8	-1,3	-22,8	-21,5	-1,4
Lokalhyror	-0,7	-0,7	0,0	-1,1	-1,1	0,0
Övriga kostnader	-2,1	-2,1	0,0	-3,2	-3,1	0,0
Summa	-17,5	-16,4	-1,2	-26,4	-25,3	-1,1

Tabellen visar utfallet, budget och prognos i delår 2.

Verksamheten hade under år 2019 svårt att rekrytera sjuksköterskor i den omfattning som verksamheten krävde vilket bland annat resulterade i behovet av att ta in hyrsjuksköterskor under en del av året. Ett gediget arbete kring arbetsmiljö och attraktion som arbetsgivare genomfördes varför den situationen inte längre kvarstår, utan verksamheten under våren istället haft en viss överrekrytering. Denna överrekrytering tillsammans med kostnader för timvikarier har medfört att kostnaderna fram till augusti har överskridit den periodiserade budgeten för hälso- och sjukvårdsenheten. De största effekterna av överrekryteringen som inte korrekt matchats mot den periodiserade budgeten bedöms ha infallit under inledningen av året, varför prognosen är att underskottet inte ska fortsätta öka i samma takt.

Långsiktiga åtgärder för att möjliggöra en så effektiv hälso- och sjukvårdsorganisation som möjligt utreds. Verksamheten ser löpande över sin organisation och förutsättningar för att behålla det nya förbättrade läget. Antalet servicemottagare som enheten serverar har ökat de senaste åren och det kan i samband med större utökningar av nämndens verksamheter även finnas skäl att lyfta behovet av att se över resursbehovet för hälso- och sjukvårdsenhetens verksamhet.

5.6.3 Personlig assistans

Personlig assistans är en intäktsfinansierad verksamhet, där verksamheten får ersättning för utförda timmar inom ramen för beviljade timmar. Verksamheten får sin ersättning

antingen genom en kommunintern resursfördelningsmodell, eller genom intäkter från Försäkringskassan, beroende på enligt vilket lagstöd insatsen beslutas.

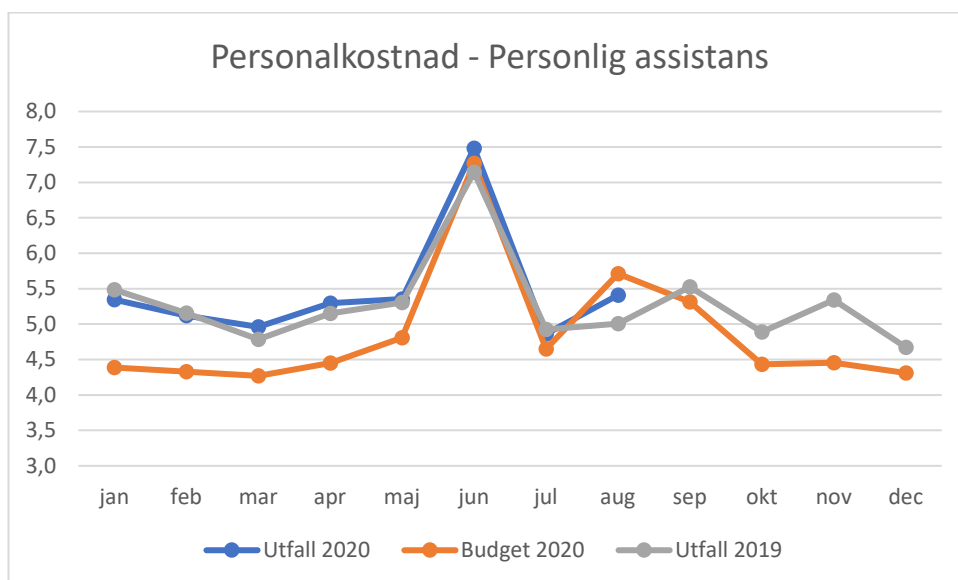
Personlig assistans hade ett prognostiserat underskott vid budgetläggning på 8,2 mnkr, vilket hanterats i samband med budgetläggningen då verksamheten behöver redovisa en budget i balans. Detta påvisar att verksamheten kommer att ha svårt att nå en ekonomi i balans under året och fram till augusti har kostnaderna överstigit den periodiserade budgeten med 3,1 mnkr. Det som dock är positivt är verksamheten fram till augusti redovisar ett resultat som är 2,4 mnkr bättre än vad som prognostiserades i samband med budgetläggningen.

	Ack Aug Utfall	Ack Aug Budget	Ack Aug Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	41,7	41,6	0,1	62,2	62,4	-0,3
Personalkostnader	-43,8	-39,9	-4,0	-65,5	-58,4	-7,1
Lokalhyror	-0,2	-0,2	0,0	-0,3	-0,3	0,0
Övriga kostnader	-1,7	-2,5	0,8	-3,7	-3,8	0,1
Summa	-4,0	-0,9	-3,1	-7,2	0,0	-7,2

Tabellen visar utfallet, budget och prognos i delår 2.

Verksamheten redovisar i delåret två ett underskott på personalkostnader vilket prognostiseras att fortsätta öka under året.

Intäkterna är i balans mot budget i delår 2, en del av detta kan härledas till intäkten 0,6 mnkr som kompensation då staten burit sjuklönekostnaderna under perioden april – juli. Prognosen är att intäkterna kommer ligga 0,3 mnkr under budget vid årets slut, att underskottet inte bedöms bli större beror bland annat på ett par ärenden som inkommit under året och därför inte är inkluderade i budget.

Grafen visar personalkostnadernas utfall och budget för år 2020 och även utfallet för 2019 för att ha som en referenspunkt.

Verksamheten arbetar löpande med att hålla nere kostnaderna, men detta kan inte ske på bekostnad av stödet till servicemottagaren eller de anställdas arbetsmiljö. En av de åtgärder som beslutats är att göra en fullständig genomlysning av varje ärende, vilka kostnadsdrivare vi har, likväl som vilka faktorer det är som gör att vissa ärenden har ett positivt utfall. Den inledande genomlysningen har skett och arbete pågår just nu med analys för att kunna identifiera de faktorer som har störst påverkan på ekonomin. Det pågår samtidigt flera förbättringsarbeten både internt inom förvaltningen men även i samråd med andra. Programnämnd social välfärd har beslutat om ett utredningsuppdrag för att se över förutsättningarna för den interna utföraren av personlig assistans.

5.6.4 Grupp- och servicebostad

Grupp- och servicebostad (GoS) får sina intäkter genom en resursfördelningsmodell där varje belagt dygn ersätts. Ersättningsnivån varierar beroende på den boende servicemottagarens nivåbedömning. Verksamheten utför en mindre del insatser som beslutats enligt socialtjänstlagen och dessa insatser ersätts genom en rambudget på 4,7 mnkr.

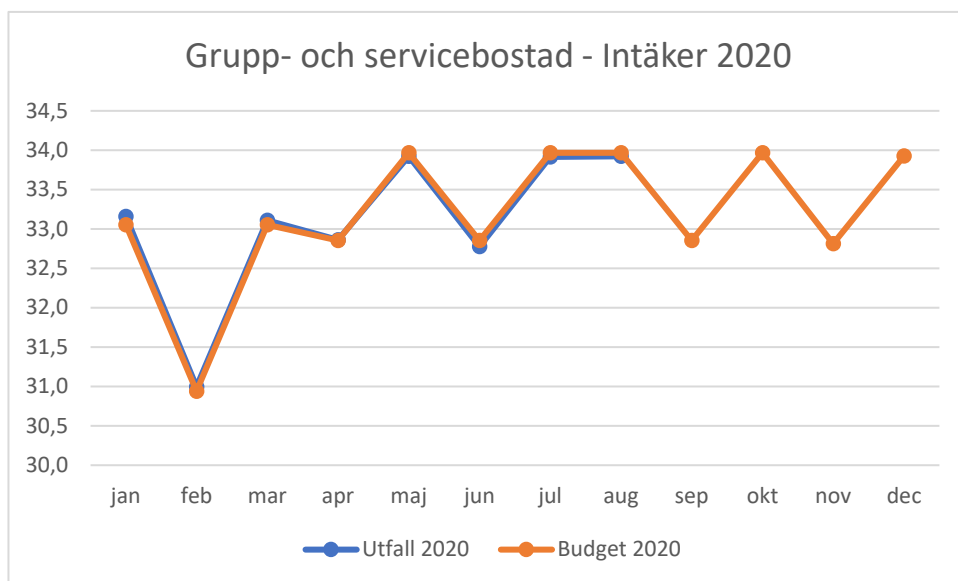
Inför 2020 har verksamheten fått stora effektiviseringsuppdrag och man såg svårigheter att nå en ekonomi i balans fullt ut på helår. Verksamheten redovisar trots detta en positiv avvikelse mot periodiserad budget såväl i delår 1 som delår 2. Detta förklaras av flera delar, dels ger arbetet med bemanningsekonomi där större satsningar genomförts tidigare år effekt, dels har staten burit sjuklönekostnaden under perioden april – juli och dels så har verksamheten fått anpassas till följd av covid-19 och mer verksamhet har bedrivits på plats i verksamheterna enligt parollen ”vi ställer inte in – vi ställer om”.

Att antalet arbetade timmar är lägre i år än motsvarande period föregående år tros bero på en kombination av effekter av covid-19 och arbetet med bemanningsekonomi.

	2019	2020	Förändring
Antal arbetade timmar mars - augusti	540 228	527 362	-2%

Såväl intäkter som övriga kostnader har en positiv avvikelse mot budget såhär långt. Övriga kostnader beräknas framöver öka bland annat till följd av större åtgång och högre priser på skyddsmaterial än förutsett, verksamheten har även ambitionen av att ta ”ikapp” vissa av de aktiviteter som inte kunnat ske enligt ordinarie plan under våren. Budgeten för arbetskläder är fördelad jämnt över året, men kostnaderna kommer infalla under perioden april – december, vilket förklarar ungefär 0,3 mnkr av den prognostiserade förändringen under hösten för grupp- och servicebostad. Andra stora kostnader som bedöms öka under hösten är aktiviteter med servicemottagare och deltagande på kurser och konferenser även kostnaden för julgåva till personal inväntas, där det i år tas fram en kommundemensam hantering, vilket innebär att verksamheten ännu inte vet hur stor kostnaden kommer att bli.

Att intäkterna ligger över budget i delår 2 beror på andra orsaker än ökad beläggning genom resursfördelningsmodellen. Intäkterna enligt resursfördelningsmodellen följer den budgeterade intäkten väldigt väl, avvikelsen i delår 2 är ca 20 tkr. Den största delen 4,6 mnkr avser det riktade statsbidraget när staten bär sjuklönekostnaderna mellan april och juli i år. Verksamheten har fått bonusutbetalningar från Programnämnd social välfärd på grund av sänkningar av servicemottagarnas stödbehovsmätningar samt hemtagning av externa placeringar med 0,8 mnkr som inte var budgeterat. Verksamheten har även fått mer lönebidrag än vad som var budgeterat med 0,2 mnkr fram till augusti. Prognosen är att nuvarande överskott ska finnas kvar vid årets slut, men inte öka ytterligare.

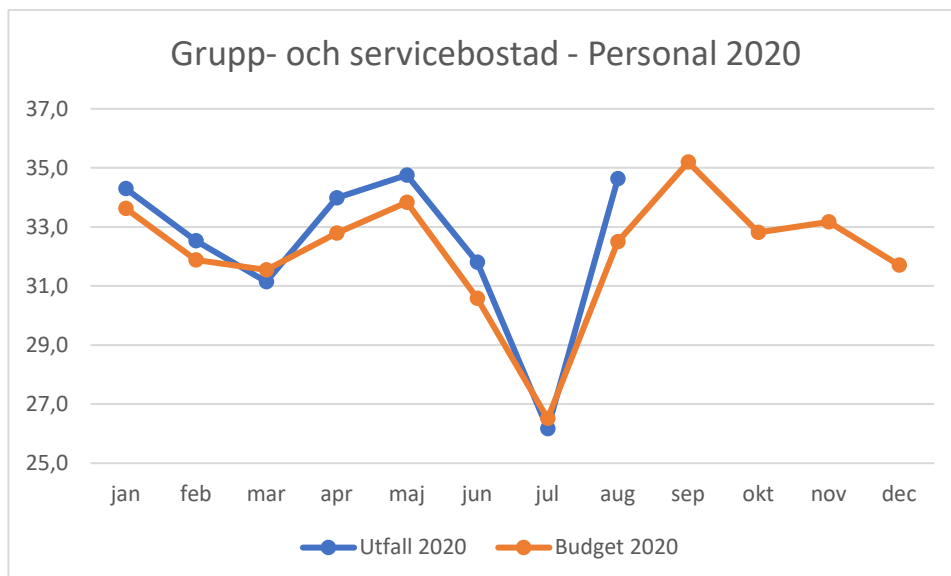

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för intäkterna enligt resursfördelningsmodellen inom grupp- och servicebostad.

Personalkostnaderna redovisar ett underskott med 6,1 mnkr mot periodiserad budget, delar av detta underskott (4,6 mnkr) ska matchas mot intäkterna där staten bär sjuklönekostnaderna. Differensen mellan intjänad och uttagen semesterlön utgör 2 mnkr av underskottet i delår 2. Dessa båda faktorer kan därmed anses motsvara underskottet inom personalkostnader.

	Ack Aug Utfall	Ack Aug Budget	Ack Aug Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	272,4	266,2	6,2	406,7	400,5	6,2
Personalkostnader	-259,3	-253,3	-6,1	-391,8	-386,1	-5,7
Lokalhyror	-1,0	-1,0	0,0	-1,5	-1,5	0,0
Övriga kostnader	-10,7	-11,7	1,0	-17,9	-17,6	-0,4
Summa	1,4	0,2	1,1	-4,5	-4,7	0,2

Tabellen visar utfallet, budget och prognos i delår 2.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för personalkostnader inom grupp- och servicebostad.

Grupp- och servicebostads intäkt enligt resursfördelningsmodellen grundar sig i belagda dygn och den stödbehovsmätning som genomförs för samtliga servicemottagare. Stödbehovsmätningen förändrades under hösten 2018, vilket påverkat vilken stödbehovsnivå som individerna tilldelats, eftersom stödbehovsmätningen är kopplad till den ekonomiska kompensationen den interna utföraren tilldelas av Programnämnd social välfärd. I prisnivån för 2020 motsvarar dessa förändringar en nettoeffekt på 10,2 mnkr, dock behöver då beaktas att programnämnden inför år 2020 höjde utrymmet i ersättningsmodellen med 5 mnkr för att kompensera för delar av denna förändring. Då verksamheten dessa förändringar till trots prognostiserar en ekonomi i balans behöver denna effektivisering beaktas som en del i detta.

Förändringar i stödbehovsmätning	Belopp i kronor
Nivåhöjningar pga ändringar i mallen	980 755
Nivåsänkningar pga ändringar i mallen	- 11 145 640
Summa av mallförändringar	- 10 164 885

5.6.5 Boda

Boda är daglig verksamhet i gruppboenden och ersätts genom samma resursfördelningsmodell som daglig verksamhet. Detta innebär att verksamheten får ersättning för deltagarens planerade närvaro, hel- eller halv dag, utifrån deltagarens stödbehovsmätning.

Verksamheten har ett överskott mot periodiserad budget. Överskottet består av lägre personalkostnader samt att övriga kostnader är lägre än budgeterat. Överskottet i övriga kostnader bedöms minska under hösten, men fortsatt landa på ett överskott totalt sett under året.

Det har inte skett en omfördelning av kostnader mellan grupp- och servicebostad (GoS) och BoDa i delår 2. Omfördelningen brukar ske vid delåren eftersom samma personal arbetar på GoS och Boda och verksamheterna bedrivs i samma lokaler, vilket innebär att det ibland är svårt att avgöra vilken kostnad som härrör till respektive verksamhetsdel. Kommunens lönesystem har en begränsning som medför att kostnader för sjukfrånvaro och semester endast kan bokföras på en verksamhet per person – därför brukar detta

hanteras manuellt. Då staten burit sjuklönekostnaderna under en period motsvarande tiden från delår 1 och denna intäkt tilldelats GoS anses inget behov av omfördelning föreligga.

	Ack Aug Utfall	Ack Aug Budget	Ack Aug Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	9,1	9,2	-0,1	13,9	13,9	0,0
Personalkostnader	-6,0	-6,6	0,6	-9,3	-10,0	0,7
Lokalhyror	-0,1	-0,2	0,0	-0,3	-0,2	0,0
Övriga kostnader	-1,9	-2,4	0,5	-3,4	-3,6	0,3
Summa	1,0	0,0	1,1	0,9	0,0	0,9

Tabellen visar utfallet, budget och prognos i delår 2.

En stor skillnad mellan Boda och "ordinär" daglig verksamhet är att Boda utförs i deltagarens bostad, varför det inte är aktuellt för servicemottagare att vara hemma på grund av exempelvis oro för smitta. Detta innebär att verksamheten haft och prognostiseras ha en fortsatt stabil intäkt. Skulle en servicemottagare i Bodaverksamheten bli smittad eller på annat vis sjuk deltar inte servicemottagaren i Bodaverksamheten, varför personalbehovet inte finns och personalen omfördelas till att arbeta i gruppboenden där behovet då istället ökat.

5.6.6 LSS-fritid

LSS-fritid är en ramfinansierad verksamhet som besätter och administrerar ersättning till arvoderade uppdragstagare inom insatser så som kontaktperson, kontaktfamilj och kontaktperson SoL (Socialtjänstlagen). Verksamheten har även PAN-anställda som utför insatserna ledsagning och avlösning.

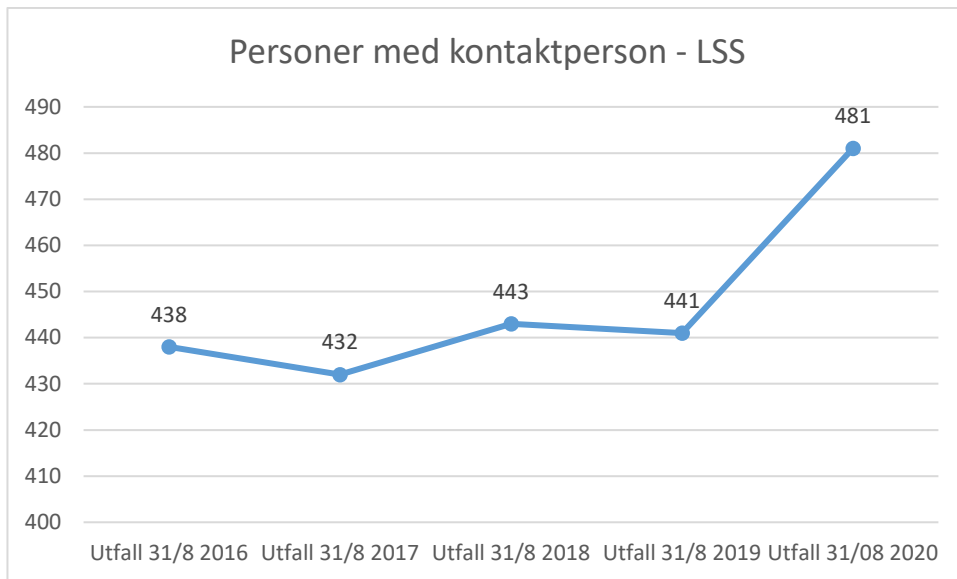
	Ack Aug Utfall	Ack Aug Budget	Ack Aug Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	0,2	0,3	-0,1	0,3	0,5	-0,1
Personalkostnader	-19,4	-17,9	-1,5	-28,2	-26,2	-2,0
Lokalhyror	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Övriga kostnader	-0,1	-0,2	0,2	-0,2	-0,3	0,2
Summa	-19,4	-17,9	-1,5	-28,1	-26,2	-1,9

Tabellen visar utfallet, budget och prognos i delår 2.

LSS-fritid redovisar ett underskott mot periodiserad budget i delår 2. Det är främst insatserna kontaktperson och ledsagare som överskrider kostnaderna i den periodiserade budgeten. Då beslut om insats fattas av Örebro kommuns myndighetsorganisation har LSS-fritid svårt att självständigt påverka sina kostnader. Detta då deras uppdrag grundar sig på att tillsätta uppdragstagare samt betala ut ersättning utifrån fattade beslut.

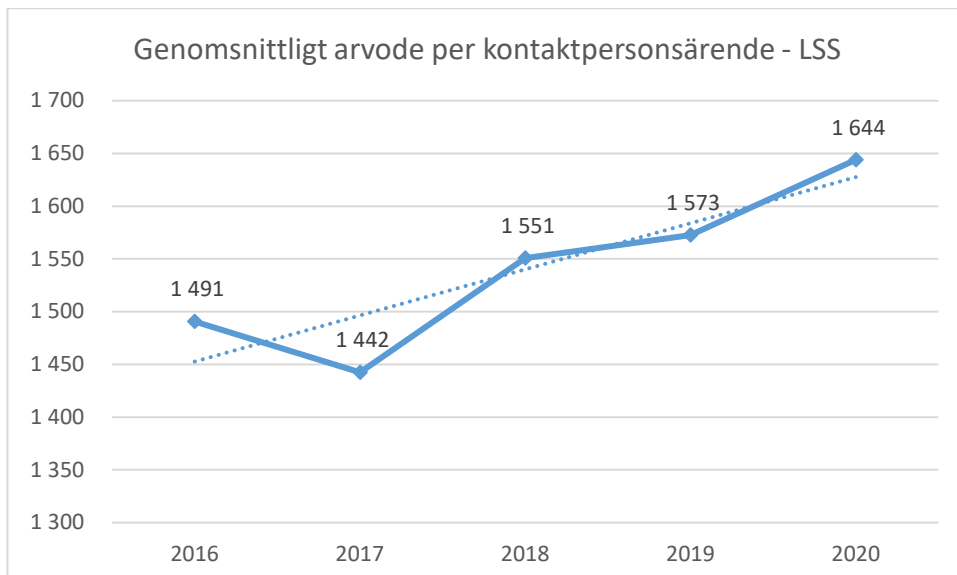
Verksamheten har arbetat med digitalisering av olika former, både för att effektivisera hantering och att öka korrektheten i utbetalningarna till uppdragstagarna men även för att kvalitativt stärka verksamheten. Arbetet mot mer digitaliserad hantering fortsätter och varje steg frigör resurser som kan användas för att öka uppföljningen i andra ärenden.

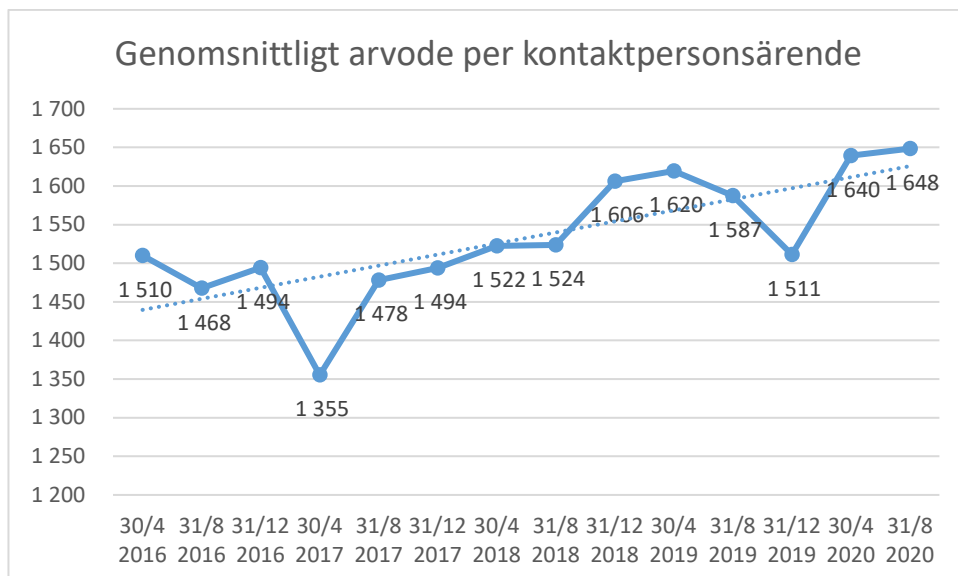
En i förhållande till budgeten stor återbetalning av felaktigt fakturerade intäkter från föregående år medför en negativ avvikelse i utfall på intäkterna. Detta underskott bedöms ligga kvar även vid årets slut.

Grafen ovan visar utvecklingen av antal ärenden inom kontaktpersonsuppdrag enligt LSS-lagstiftningen.

Grafen ovan visar att antalet ärenden avseende kontaktperson med uppdrag enligt LSS-lagstiftningen har ökat de senaste åren, vilket i sin tur bedöms påverka kostnadsbilden för insatsen. Då LSS-fritid är en ramfinansierad verksamhet ska förändringar i antalet ärenden hanteras inom befintlig budget. Detta innebär att ökar antalet ärenden krävs andra effektiviseringar för att behålla en ekonomi i balans. Då ingen samtida nedgång skett inom andra insatser i verksamheten medför detta ett underskott.

Grafen ovan visar utvecklingen av det genomsnittliga arvodet per kontaktpersonsärende.

	2016	2017	2018	2019	2020
Arvode per ärende	1 491	1 442	1 551	1 573	1 644

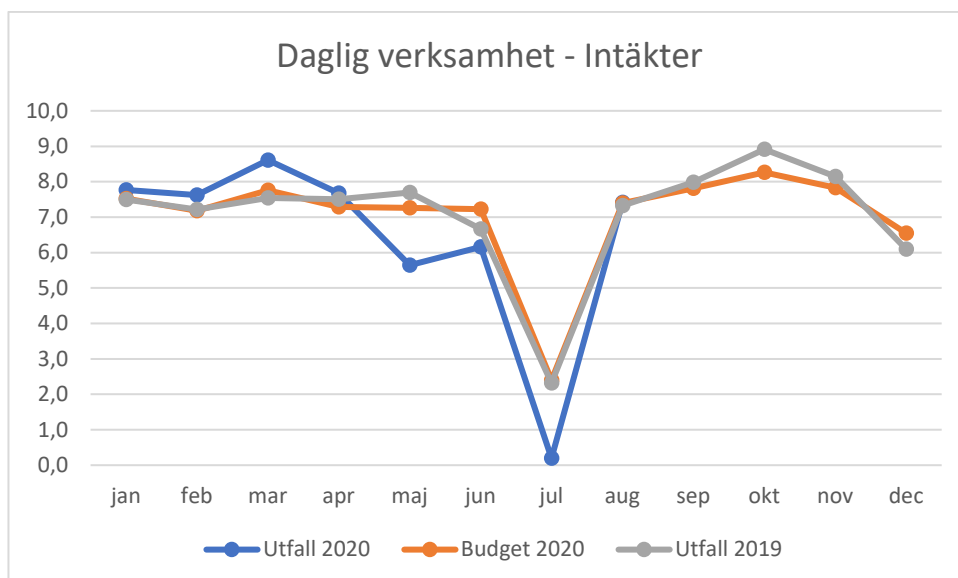
Tabellen och grafen ovan visar samma sak; utvecklingen av det genomsnittliga arvodet för ett kontaktpersonsärende. Den preliminära arvodesökningen är cirka 5 procent mellan 2019 och 2020, vilket innebär att arvodesökningen är högre än den genomsnittliga löneökningen för kommunen. I hanteringen av arvoden behöver man beakta attraktiviteten i uppdraget.

Fortsatt utredning och en dialog om framtida finansiering av LSS-fritid behöver utifrån detta initieras.

5.6.7 Daglig verksamhet

Daglig verksamhet (DV) är en intäktsfinansierad verksamhet som får sin ersättning utifrån planerad närvaro för deltagarna, antingen heldag eller halvdag. Ersättningsnivån varierar utifrån servicemottagarens nivåbedömning. Karensavdrag sker om servicemottagaren är frånvarande från planerad närvaro ihållande under 10 dagar.

Daglig verksamhet redovisar en negativ avvikelse mot periodiserad budget i delår 2. Detta beror främst på att intäkterna kraftigt minskat till följd av lägre närvaro till följd av covid-19 och nu är lägre än budgeterat.

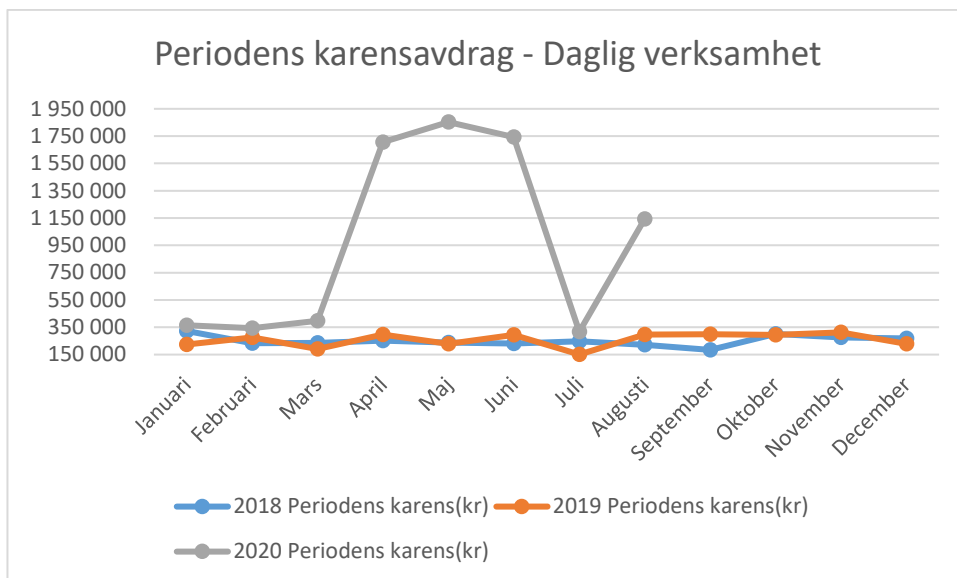
Grafen ovan visar intäkterna enligt resursfördelningsmodellen i år i jämförelse med budget och föregående år.

Som grafen ovan visar så låg intäkterna klart över budget under inledningen av året, sedan aktualiserades covid-19 och med det ett stort intäktsbortfall på grund av lägre planerad och faktiskt närvaro i daglig verksamhet.

Samtidigt som intäkterna ligger under budget så ligger personalkostnaderna över budget, detta då bemanningen anpassats utifrån det deltagarantal som var aktuellt under inledningen av våren. Personalkostnaderna är svåra att ställa om på kort sikt och eftersom man räknar med att effekterna av covid-19 är förhållandevis kortsiktiga är det svårt inte möjligt att anpassa bemanningen utifrån detta.

	Ack Aug Utfall	Ack Aug Budget	Ack Aug Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	53,6	56,1	-2,5	84,0	87,6	-3,7
Personalkostnader	-42,7	-42,0	-0,7	-65,9	-65,4	-0,5
Lokalhyror	-8,5	-8,7	0,2	-13,1	-13,0	-0,1
Övriga kostnader	-5,8	-6,2	0,3	-9,3	-9,3	0,0
Summa	-3,3	-0,7	-2,6	-4,3	0,0	-4,3

Tabellen visar utfallet, budget och prognos i delår 2.

Grafen ovan visar utvecklingen av karensavdrag för daglig verksamhet under de senaste åren.

Grafen ovan visar tydligt den stora avvikelser i det beräknade karensavdraget från april månad jämfört med tidigare perioder. Det ökade karensavdraget beror på att servicemottagare varit hemma från den dagliga verksamheten, både beroende på oro och på ökad sjukfrånvaro. Karensavdraget för april månad påverkade ersättningen som utbetalades i maj, vilket innebär att effekten på intäkten hela tiden kommer ligga med en månads eftersläpning. Nedgången i karensavdrag för juli månad beror på att de flesta verksamheter då har sommarstängt och den planerade närvaron är betydligt lägre än övriga månader då de flesta deltagare tar ledigt från daglig verksamhet denna månad. (Se de budgeterade intäkterna i grafen ovan.)

Effekten på nämndens intäkt bedöms under perioden fram till augusti uppgå till mellan 5 och 8 mnkr. Det ackumulerade utfallet mot budget i april minus det ackumulerade utfallet mot budget i augusti uppgår till 5 mnkr. Det fanns under våren en ökande trend för intäkten under våren, vilket gör att den faktiska effekten på nämndens intäkt troligen är betydligt större och bedöms uppgå till närmare 8 mnkr.

Det har genomförts en ”pilot” av daglig verksamhet på distans för att tillhandahålla sysselsättning även till de deltagare som av olika skäl inte kan delta på plats under tiden som covid-19 är aktuellt. Testperioden var under juni och några dagar in i juli och 22 personer var planerade att delta varav 17 personer sedan deltog. Nämndens representant i arbetet har lämnat in ett utvärderingsunderlag för ett beslut om eventuell fortsättning.

Att frånvaron från daglig verksamhet ökar medför flera konsekvenser, dels den direkta ekonomiska effekten för verksamheten som beskrivs ovan. Dels kommer behovet av insatser inom grupp- och servicebostad att öka då flera deltagare på daglig verksamhet även har stöd från denna insats. Slutligen riskerar förändringar i rutiner och minskad stimulans öka de framtida behoven att återuppbygga förmågor vilket medför ökade behov hos servicemottagarna på längre sikt. Otillräcklig aktivering och förändring i rutiner riskerar att både kort- och långsiktigt skapa en ökad otrygghet hos nämndens servicemottagare, vilket i förlängningen riskerar att medföra en tillbakagång i individens förmågor. Detta är i första hand en negativ konsekvens för den enskilde individen men medför även risk för ett större insatsbehov framöver, vilket kan medföra långsiktigt negativa ekonomiska konsekvenser.

Särskilt viktigt att beakta vid utvärdering av konsekvenser av nuläget är den grupp som redan före pandemin varit svårmotiverade till att delta på den dagliga verksamheten. För att behålla så mycket som möjligt av den dagliga rutinen för dessa individer i syfte att förenkla en återgång till ”konventionell verksamhet” så vore möjligheten att erbjuda en särskilt anpassad verksamhet för dessa personer särskilt gynnsam för såväl individ som verksamhet.

Deltagare som är hemma på grund av sjukfrånvaro har enligt ett beslut i Programnämnd social välfärd fått rätt att behålla sin habiliteringsersättning, varför deras ekonomiska påverkan blir begränsad. Detta gäller dock inte de servicemottagare som är hemma på grund av oro för smitta, som genom detta förlorar rätten till sin habiliteringsersättning. Det vore gynnsamt ur såväl servicemottagarnas som verksamhetens perspektiv att få till en lösning med alternativt utförande av verksamheten.

5.6.8 Barn- och ungdomsverksamheten

Barn- och ungdomsverksamheten (BUV) som är en ramfinansierad verksamhet redovisar ett överskott mot periodiserad budget. Detta förklaras av att verksamheten haft ett par inkommande ärenden där utförandet ännu inte kommit igång, vilket resulterar i att man kortsiktigt kunnat hålla nere personalkostnaderna.

Intäkterna redovisar ett överskott som främst beror på att verksamheten fått statligt stöd för sjuklönekostnaderna med 0,7 mnkr. Detta överskott bedöms finnas kvar vid årets slut. Verksamheten har även fått extern finansiering från Länsstyrelsen om 0,1 mnkr som bedöms nyttjas under året.

	Ack Aug Utfall	Ack Aug Budget	Ack Aug Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	1,6	0,9	0,8	2,0	1,3	0,7
Personalkostnader	-45,7	-46,3	0,6	-70,0	-70,5	0,6
Lokalhyror	-3,1	-3,4	0,3	-5,1	-5,1	0,0
Övriga kostnader	-3,1	-3,3	0,2	-5,5	-5,0	-0,4
Summa	-50,3	-52,2	1,9	-78,5	-79,4	0,8

Tabellen visar utfallet, budget och prognos i delår 2.

Överskottet avseende personal återfinns inom månadsanställda, samtidigt som timanställda har kostat mer än budgeterat under denna period. Kortsiktigt har beläggningen medfört att det ej varit behov fullt ut av dessa tjänster, varför man under denna period kunnat lösa bemanningen genom att istället för att ta in en månadsanställning som skulle medföra en överkapacitet har löst bemanningen genom att ta in en mindre mängd timvikarier, vilket har resulterat i en lägre kostnad. Det överskott som är upparbetat avseende personalkostnader prognostiseras finnas kvar vid årets slut, men inte öka ytterligare då man förutser att beläggningen kommer att vara högre under hösten.

Det finns en osäkerhet avseende hyreskostnaderna för en ny lokal inom barn- och ungdomsverksamheten där utredning pågår med stöd av lokalförsörjningsavdelningen. Detta kan komma att medföra en högre kostnad under året än vad som är budgeterat och inkluderat i prognosen ovan.

5.6.9 Socialpsykiatri

Socialpsykiatri har från januari 2020 övergått till att vara en intäktsfinansierad verksamhet från att tidigare varit ramfinansierad. Det saknas ännu en färdig resursfördelningsmodell för verksamheten, varför ersättning från programnämnden betalas ut månadsvis utifrån tidigare års procentuella förbrukning till dess en modell för intäktsfinansiering finns på plats. Verksamheten redovisar ett mindre överskott fram till delår 2.

Kostnaderna avseende personal visar ett överskott mot budget avseende månadsanställda, samtidigt som timanställda har kostat mer än budgeterat under denna period. Totalt sett ligger personalkostnaderna över budget under året, varav 0,6 mnkr består av differens mellan intjänad och uttagen semesterlön.

Flera av verksamhetens hyreskostnader har förflyttats till programnämnden i samband med budgetöverflytten vid årsskiftet. Detta blev felaktigt hanterat i driftsnämndens budget vid årsskiftet och överskottet på 1,4 mnkr avseende lokaler borde egentligen ha höjt budgeten för personal varför dessa två poster bör läsas gemensamt.

	Ack Aug Utfall	Ack Aug Budget	Ack Aug Avv Progn- Budg	Helår Innev. Progn	Helår Budget	Helår Avv Progn- Budg
Intäkter	80,0	78,8	1,2	121,5	120,2	1,3
Personalkostnader	-74,7	-72,4	-2,3	-113,3	-110,8	-2,5
Lokalhyror	-0,4	-1,4	1,1	-0,6	-2,1	1,5
Övriga kostnader	-4,6	-4,9	0,3	-7,3	-7,3	0,0
Summa	0,3	0,1	0,2	0,3	0,0	0,3

Tabellen visar utfallet, budget och prognos i delår 2.

Verksamheten bedöms ha haft vissa positiva ekonomiska effekter av covid-19 då vissa servicemottagare främst inom boendestödsinsatsen tackat nej till insats eller minskat på sina insatser under denna tid.

Utfallet avseende övriga kostnader innehåller vissa kostnader som är under överflyttning till programnämnden, vilket förbättrar prognosen avseende detta. Däremot finns vissa kostnader som kommer att bli högre under slutet av året, exempelvis kostnaden för cirkulationstvätt av arbetskläder och delar av de aktiviteter så som salsutbildningar som skjuts fram under våren.

5.7 Investeringar

Funktionsstödsnämnden tilldelades ett investeringsutrymme på 1 mnkr i budgetförutsättningarna inför 2020. Funktionsstödsnämnden äskade om ett överflyttat investeringsutrymme om 0,5 mnkr från 2019 vilket beviljades och tillfördes nämnden i samband med delår 1.

Nämnden har så här långt nyttjat 0,2 mnkr av sitt investeringsutrymme. Tabellen nedan inkluderar ett utfall på 0,1 mnkr för personlig assistans som ska rättas upp då Örebro kommuns riktlinjer inte tillåter att mobiltelefoner köps som investering. Denna kostnad kommer istället att påverka verksamhetens driftskostnad och är inkluderad i dess prognos.

Nämndens låga investeringskostnad bedöms bero på flera faktorer där en är att verksamheterna är personalintensiva där det är naturligt att investeringarna är lägre. Det har även varit en speciell vår där generella investeringar inte kunnat prioriteras. En viktig faktor är dock de framtida driftskonsekvenserna där verksamheterna är försiktiga på att binda upp sig på framtida kostnader som är svåra att omprioritera när de ekonomiska förutsättningarna för verksamheterna ännu är oklara.

Verksamhet	Helår Budget	Ack Augusti Utfall	Helår Innev. Progn	Helår Avv Progn-Budg
Nämnd och förvaltningsgemensamt	-0,5	0,0	0,0	0,5
Hälso- och sjukvårdsenheten	0,0	0,0	0,0	0,0
Personlig assistans	-0,3	-0,1	0,0	0,3
Grupp- och servicebostad + Boda	-0,3	-0,1	-0,3	0,0
LSS Fritid	0,0	0,0	0,0	0,0
Daglig verksamhet	-0,2	0,0	0,0	0,2
Barn- och ungdomsverksamhet	-0,2	-0,1	-0,2	0,0
Socialpsykiatri	-0,1	0,0	-0,1	0,1
Summa	-1,5	-0,3	-0,5	1,0

6. Fem år i sammandrag.

Fem år i sammandrag avseende verksamheten presenteras i årsberättelsen.

Fem år i sammandrag	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall delår 2 2020
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	146 105	150 192	153 317	155 696	155 774 (utfall 30/6) 156 595 (prognos 2020)
Anställda					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	1342	1342	1369	1337	1347
- män %	23,0	23,2	23,8	24,8	25,2
- kvinnor %	77,0	76,8	76,2	75,2	74,8
Antal visstidsanställda, årsarbetare	155	134	137	97	81
- män	26	30,6	34	35	38
- kvinnor	74	69,4	66	65	62
Antal timavlönade, totalt årsarbetare	313	272	316	327	327
- varav män	96	94	109	109	109
-varav kvinnor	217	178	207	217	217
Arbetstid					
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, %	96,1	96,2	95,9	96,9	97,2
- kvinnor	95,8	95,8	95,6	96,6	96,9
- män	97,1	97,5	96,8	97,7	97,9
Organisationsutveckling					
Antal intraprenader	1	1	1	1	1
Antal klagomål, antal registrerade	25	32	34	38	22